

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΤΡΙΝΟΣ

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Ο Σπύρος Πατρινός γεννήθηκε στον Πειραιά. Τελείωσε το γυμνάσιο στην Γαλλική σχολή Πειραιώς. Απεφοίτησε από την Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Princeton College του Λονδίνου και έλαβε διδακτορικό δίπλωμα από την Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Υπήρξε δικηγόρος στον Άρειο Πάγο και διετέλεσε επί σειρά ετών πρόεδρος της Ενώσεως Ελλήνων Νομικών Ευρωπαϊκής Συνεργασίας. Συνεργάτης της εφημερίδος Ελλήνων Νομικών. Επί οκταετία αιρετός δημοτικός σύμβουλος του Δήμου Πειραιώς και διοικητής του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού.

Έχει γράψει βιβλία αναφερόμενα στην πνευματική ιδιοκτησία των κινηματογραφικών έργων και των εκπομπών τηλεόρασεως, για την νομική προστασία της διαφημίσεως και για το συνδικαλιστικό κίνημα στην Ελλάδα.

Έχει πραγματοποιήσει πληθώρα διαλέξεων στην Ελλάδα και στις Η.Π.Α. και έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα στα νομικά περιοδικά για επίκαιρα θέματα.

Η τελευταία εργασία του είναι μία κοινωνικοοικονομική μελέτη με τίτλο < Δεν θα τολμήσει κανείς ? >

*Δεν είμαι καπιταλιστής ούτε σοσιαλιστής
είμαι ένας απλός σκεπτόμενος άνθρωπος
κοινής νοημοσύνης και θα ήμουν ευτυχής
εάν ευρίσκοντο έστω και 100 άνθρωποι που
θα διάβαζαν αυτό το βιβλίο.*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ ΑΝΔΡΟΣ	4
Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ	7
ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ	9
α) Το συμφέρον.....	9
β) Ο φανατισμός.....	10
γ) Παιδεία	11
δ) Η ευφυΐα του ανθρώπου	11
ε) Μίμηση	13
Στ)Το περιβάλλον	14
ΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ	15
α) Η προπαγάνδα.....	15
β) Η διαφήμιση.....	16
γ) Τα έντυπα.....	17
δ) Το ραδιόφωνο	19
ε) Η τηλεόραση.....	20
Στ)Το διαδίκτυο.....	21
ζ) Κοινωνικές ανταγωνιστικές εκδηλώσεις.....	23
ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ	26
α) Οι παραγωγοί τηλεοπτικών προγραμμάτων.....	26
β) Τηλεπαρουσιαστές, ραδιοσχολιαστές.....	27
γ) Δημοσιογράφοι	28
δ) Οι δημιουργοί της προσωπικής εικόνας	29
ε) Οι επικοινωνιολόγοι	31
Στ) Οι δημοσκόποι.....	32
ζ) Οι αναλυτές.....	33
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ (ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ)ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ	35
α) Τα μηνύματα των αντιθέσεων.....	35
β) Τα μηνύματα επαναλήψεως των εικόνων.....	37
γ) Τα μηνύματα της συγκαλύψεως (αποπροσανατολισμός).....	38
ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	40
Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ	43

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.....	44
Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ.....	47
Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ.....	48
Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	50
Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	51
Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	55
ΤΟ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟ.....	57
ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΦΘΟΡΑ.....	59
ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.....	62
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	64

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από την πρώτη στιγμή που ο άνθρωπος συγκροτήθηκε σε κοινωνική ομάδα η μορφή της οποίας ήταν η φυλή, δηλαδή η οικογένεια σε ευρύτερη έννοια απέκτησε και αρχηγό τον οποίον ονομάζουμε φύλαρχο. Ο άνθρωπος αυτός για να πάρει την θέση του αρχηγού της ομάδος είχε σωματική ρώμη και ιδιαίτερη πνευματική ικανότητα. Συνεπικουρούμενος από το στενό του περιβάλλον δηλαδή από τον πολέμαρχο και τον μάγο της φυλής επέβαλε τις προσωπικές του θέσεις και απόψεις στους υπολοίπους της φυλής και έτσι ικανοποιούσε κατά τον καλύτερο τρόπο τα ανθρώπινα ένστικτα της συντηρήσεως, διακρίσεως και αναπαραγωγής.

Το καθεστώς αυτό που δημιουργήθηκε από την πρώτη εμφάνιση των ανθρωπίνων ομάδων στον πλανήτη ισχύει και σήμερα με ορισμένες παραλλαγές. Και σήμερα υπάρχει ο πάλαι ποτέ φύλαρχος ο πολέμαρχος και ο μάγος αλλά δεν έχουν την μορφή του ενός φυσικού προσώπου αλλά έχουν υποκατασταθεί από ομάδα ανθρώπων που διαθέτουν όχι σωματική αλλά οικονομική ρώμη και ιδιαίτερη πνευματική ικανότητα.

Η ομάδα αυτή συγκροτείται από τον εκπρόσωπο ή τους εκπροσώπους των βιομηχάνων, των εμπόρων, των τραπεζιτών του ιερατείου και άλλων ισχυρών και επιβάλλει τις προσωπικές της θέσεις και απόψεις ικανοποιώντας τα βασικά ανθρώπινα ένστικτα των μελών της.

Ο άλλοτε φύλαρχος άλλαξε όνομα και έγινε σύστημα το οποίο τείνει πλέον να καταλάβει όλον τον πλανήτη, και από φύλαρχος να γίνει πλανητάρχης. Συνεπώς πλανητάρχης σήμερα είναι το σύστημα και όχι ο αρχηγός ή ο ηγέτης μιας κάποιας υπερδύναμης στον πλανήτη ο τελευταίος είναι απλώς ένας καλοπληρωμένος υπάλληλος του υφιστάμενου συστήματος.

Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ ΑΝΔΡΟΣ

Αναφορικά με την έννοια της κρίσεως του αγαθού ανδρός που θεωρητικά καλύπτει τις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων λαμβανομένων κατά πλειοψηφία πολλά έχουν διατυπωθεί από φιλοσόφους και ερευνητές και ευτυχώς οι γνώμες των περισσοτέρων καταλήγουν σ' ένα παραδεκτό ορισμό της έννοιας.

Κατά τον Αριστοτέλη αγαθός είναι εκείνος που αισθάνεται ευδαιμονία στην προσπάθεια να γίνει τελειότερος άνθρωπος.

Κατά τον Πλάτωνα, η τιμιότητα, η ανδρεία και κάθε είδους αρετή είναι τα αγαθά που συντελούν στην ευδαιμονία της ψυχής και προσδιορίζουν τον αγαθό άνθρωπο και συνεπώς και την κρίση του.

Κατά τον Κάντ, ο άνθρωπος δεν πρέπει να αποβλέπει στον άμεσο ευδαιμονισμό αλλά να εκτελεί το καθήκον του σύμφωνα με τους κανόνες της αρετής και κατ' αυτόν τον τρόπο η άσκηση του καθήκοντος οδηγεί εις τον ευδαιμονισμό της ψυχής. Δηλαδή η ευδαιμονία που δημιουργείται στον άνθρωπο από την προσπάθειά του να πλησιάσει τη θεία γνώση, η τιμιότης ήτοι η κοινωνική αξία και η υπόληψη που αποδίδονται σ' αυτόν και η αρετή του ήτοι η σταθερή ροπή και θέληση προς το αγαθόν και η ικανότης των ανθρώπων να εκτελούν τα καθήκοντά τους σεβόμενοι τα δικαιώματα των άλλων συνθέτουν την εικόνα του αγαθού ανδρός του οποίου η κρίση πρέπει να είναι δεσμευτική για την ανθρώπινη ομάδα. Με άλλες λέξεις η κρίση του αγαθού ανδρός είναι εκείνη που προέρχεται από την συνείδηση του καθ' ενός εφόσον η τελευταία είναι υγιής και ανεπηρέαστος από εξωτερικούς ή εσωτερικούς παράγοντες, οι στερούμενοι συνειδήσεως είναι αδύνατον να εκφράζουν την κρίση του αγαθού ανδρός.

Οι θεωρητικοί των δημοκρατικών διαδικασιών που καθιέρωσαν την αρχή της πλειοψηφίας στις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων όλων των μορφών υποστηρίζουν ότι οι θέσεις, οι απόψεις των αριθμητικώς περισσοτέρων ευρίσκονται εγγύτερα στην κρίση του αγαθού ανδρός και γι' αυτό το λόγο, θα πρέπει να είναι δεσμευτικές για τους υπολοίπους διαφωνούντας. Αν ετίθετο εν αμφιβολία η κρίση των πολλών τότε δεν θα είχαμε επιλογές ή εκλογές της ομάδος και μοιραίως θα επιστρέφαμε σε μια και μόνη κρίση που θα ήταν δεσμευτική δηλαδή εκείνη του φυλάρχου. Προσωπικά πιστεύω από ιστορικά δεδομένα ότι η κρίση της πλειοψηφίας δεν είναι πάντα και κρίση αγαθού ανδρός. Ενίοτε η κρίση της μειοψηφίας είναι με αντικειμενικά κριτήρια ορθότερα εκείνης της πλειοψηφίας. Τέλος υπάρχουν θέσεις και απόψεις απολύτως ορθές εκφράζοντες την κρίση του αγαθού ανδρός οι οποίες δεν

τίθενται προς επιλογή διότι ο έχων την ορθή κρίση και γνώμη δεν έχει το δικαίωμα της έκφρασης. Δηλαδή η κοινωνική ομάδα αρνείται την συμμετοχή του εις τας διαβουλεύσεις.

Συμπερασματικά και αναφορικά με την κρίση αγαθού ανδρός πιστεύω ότι ο Αριστοτέλης, ο Πλάτων, ο Κάντ και άλλοι φιλόσοφοι δεν θα έδιναν σήμερα τον ίδιο ορισμό. Διότι κατά τον χρόνο της διατυπώσεώς τους έλαβον υπόψη το συμφέρον τον φανατισμό, την παιδεία και την ευφυΐα του ανθρώπου αλλά ήταν αδιανόητον να φαντασθούν την έκταση, τας μεθόδους και τα μέσα επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων. Σήμερα η κρίση είναι εγγενής στους λίγους και επίκτητος στους πολλούς αύριο θα είναι επίκτητος σε όλους που σημαίνει ότι θα υπαγορεύεται από τα μέσα επικοινωνίας. Οι έννοιες της τιμιότητας, της ανδρείας, της αρετής, της ηθικής, του ψυχικού ευδαιμονισμού που σχημάτιζαν την κρίση του αγαθού ανδρός έχουν μεταβληθεί ή έχουν εξαφανιστεί και ως εκ τούτου η πλειοψηφία έχασε την σημασία της και όπως θα δούμε παρακάτω συγκροτείται από ανθρώπους επηρεασμένους, συμφεροντολόγους περιορισμένης μορφώσεως και ανόητους που η κρίση του αγαθού ανδρός δεν έχει πλέον εφαρμογή. Η πλειοψηφία είναι μια τεχνική απόφαση και όχι ψυχική έκφραση.

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Μια λαϊκή θυμοσοφία αναφέρει ότι είναι άβυσσος η ψυχή του ανθρώπου, σημαίνει ότι σπουδαίοι φιλόσοφοι, ψυχολόγοι και εξειδικευμένοι επιστήμονες εστάθη αδύνατον να συμφωνήσουν σ' ένα κοινά παραδεκτό ορισμό της ανθρώπινης ψυχής. Κατά τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη εις την ανθρώπινη ψυχή ενυπάρχουν τρεις θέσεις η θεολογική, η μεταφυσική και η ορθολογική και τα συναισθήματα που ερεθίζουν την ανθρώπινη ψυχολογία είναι το θεραπευτικό εν ευρεία έννοια το αισθητικό το φανταστικό και ο άνομος του συνειρμού. Κατά τους νέους φιλοσόφους όπως ο Λάϊμπνιτς, ο Βολφ, ο Κάντ, ο Φέχνερ αλλά κι ο Φρόνιτ υποστηρίζουν ότι ενυπάρχουν στην ανθρώπινη ψυχή τα συναισθήματα, η μνήμη, η φαντασία, ο συνειρμός της νοημοσύνης και οι παράγοντες που ερεθίζουν την ανθρώπινη ψυχολογία είναι πολλοί και ποικίλοι ανάλογα με την θέση ενός έκαστου επιστήμονος.

Και ενώ υπάρχει διάσταση απόψεων ως προς τον ορισμό της ανθρώπινης ψυχής γίνεται δεκτό από όλους ότι σε κάθε περίπτωση η ανθρώπινη ψυχολογία μεταβάλλεται με τον γενικό και αφηρημένο όρο που ονομάζεται επηρεασμός. Ο επηρεασμός είναι το φαινόμενο ο ερεθισμός ή η μέθοδος που αλλοιώνει το ψυχικό συναίσθημα ή την πνευματική λειτουργία του ανθρώπου και τον εξωθεί να συμφωνήσει, να υπακούσει ή να συναινέσει σε ψυχολογική κατεύθυνση διάφορο της ειδικής του. Δηλαδή ο άνθρωπος που μ' ελεύθερη σκέψη αρέσκειται στο κίτρινο χρώμα πείθεται με διάφορες παραστάσεις ή με τεχνάσματα να αλλάξει την προτίμηση του και να επιλέξει το κόκκινο χρώμα. Άλλοτε πάλι ο άνθρωπος σχηματίζει διαφορετική γνώση της ορθότερας υποκύπτοντας στις ατέλειες του χαρακτήρος του. Και στις δυο περιπτώσεις ο υπό την επιρροή άνθρωπος αποφασίζοντας δεν εκφράζει την κρίση του αγαθού ανδρός όπως περιγράφεται προηγουμένως διότι στην πρώτη περίπτωση διατυπώνει την κρίση τρίτου ανθρώπου και στη δεύτερη εκφράζει την ατέλεια ή τα λάθη του χαρακτήρος του.

Το γεγονός του επηρεασμού και το φαινόμενο της μεταβολής της ανθρώπινης ψυχολογίας είναι σ' όλους γνωστό από την προσωπική εμπειρία ενός έκαστον. Όλοι μας θυμόμαστε ότι οι κρίσεις μας περί της αξίας ή της απαξίας ενός ανθρώπου, φαινομένου ή γεγονότος διαφέρουν κατά τόπο και χρόνο και εκείνο που θεωρούσαμε δίκαιο και ορθό καταλήγουμε σε κρίση ότι είναι άδικο ή λάθος, οπότε ανακύπτει το ερώτημα ποια εκ των δύο κρίσεων ήτο η ορθότερα. Σε κάθε περίπτωση η αλλαγή της ανθρώπινης ψυχολογίας δεν είναι προϊόν της ελευθέρως λειτουργίας της κρίσεως του αγαθού ανδρός, που κατά τον ορισμό τείνει να γίνει τελειότερος αλλά άμεσα ή

έμμεσα αποτέλεσμα επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής. Στη συνέχεια θ' αναφέρουμε ενδεικτικώς τους παράγοντες επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής τους οποίους διακρίνουμε σε εσωτερικούς προερχόμενους από τον διαμορφωτικό χαρακτήρα του ατόμου και σε εξωτερικούς προερχόμενους από τρίτους και οι οποίοι πείθουν το άτομο σε μια συγκεκριμένη πράξη ή παράλειψη.

ΟΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ

Αν και πολλοί άνθρωποι θα ήθελαν να πράττουν κατά συνείδηση ώστε οι κρίσεις των να πλησιάζει του αγαθού ανδρός εντούτοις το επίτευγμα αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις είναι ακατόρθωτο ή διότι με την πάροδο του χρόνου αλλοιώνεται η συνείδησή τους προς το χειρότερο η διότι για διάφορους λόγους δεν πειθαρχούν εις τας απαγορεύσεις της συνειδήσεώς τους. Ο άνθρωπος που κινείται σε διάφορες κατευθύνσεις από εκείνη της συνειδήσεως του δεν μπορεί βεβαίως να διεκδικεί να έχει κρίση αγαθού ανδρός. Οι παράγοντες ή οι ερεθισμοί που δέχεται καθέννας από μας που διαμορφώνουν τον χαρακτήρα μας και που δημιουργούν την συνείδηση περί του καλού και του κακού είναι πάρα πολλοί και αποτελούσαν και αποτελούν αντικείμενο ερεύνης των φιλοσόφων και ψυχολόγων του ανθρώπινου γένους. Στην παρούσα δεν θ' ασχοληθώ με το θέμα της ερεύνης διότι αν μη τι άλλο έχω λίαν ελλιπείς γνώσεις, απλώς θα αναφέρω μερικούς παράγοντες ή ερεθισμούς που γίνονται από όλους τους ειδικούς επιστήμονες, παραδεκτοί ότι μεταβάλλουν την συνείδηση και την κρίση του σκεπτόμενου ανθρώπου.

α) Το συμφέρον

Η έννοια του συμφέροντος κατά την κρατούσα άποψη είναι η προσδοκώμενη υλική ή ηθική ωφελεία που μπορεί ν' αποκτήσει ο άνθρωπος σε δεδομένο τόπο και χρόνο στην άσκηση του δικαιώματός του. Δηλαδή στην γενική έννοια του συμφέροντος συγκαταλέγονται οι μερικότερες έννοιες του ωφελιμισμού και της κερδοσκοπίας. Ωφελιμισμός είναι η διάθεση που δημιουργείται στον άνθρωπο να ωφεληθεί και συνδέεται έμμεσα με τον ηδονισμό και με την αρχαία έννοια του ευδαιμονισμού. Η ωφελμιστική ηθική ταυτίζει την έννοια του αγαθού με εκείνη του ωφελίμου ή του χρήσιμου. Σύμφωνα με την αρχή του ωφελιμισμού το αγαθό είναι η ηδονή και το κακό είναι η οδύνη. Αγαθός αλλά και σοφός θεωρείται ο άνθρωπος που προβλέπει τις ηδονές και τις οδύνες και επιδιώκει τις πρώτες. Στην πραγματικότητα όμως η μόνιμη επιδίωξη των ηδονών δεν συμπίπτει με την έννοια της ευτυχίας, η ανθρώπινη ευτυχία είναι υποκειμενική και δυσδιάκριτη ενώ η έννοια του συμφέροντος αντικειμενική και διακριτή. Δηλαδή η ανθρώπινη ευτυχία είναι ένα συναίσθημα ψυχικής ευφορίας που δημιουργείται εκ διαφόρων λόγων και ποικίλλει μεταξύ των ανθρώπων, ενώ η έννοια του συμφέροντος είναι συγκεκριμένη δηλαδή η απόκτηση ενός πολυτελούς αυτοκινήτου.

Κέρδος είναι η απόκτηση υλικής ωφέλειας χωρίς ανάλογο αντιστάθμισμα, άλλως η θετική μεταβολή της οικονομικής αξίας της περιουσίας του ανθρώπου. Υλική ωφέλεια και περιουσία είναι το πλεόνασμα, το περίσσευμα, η αφθονία, τα πλούτη, το μέγεθος των υλικών αγαθών. Από το γένος των ανθρώπων οι λίγοι θέλουν λίγα και οι πολλοί πολλά, δηλαδή η μειονότητα επιδιώκει τ' απαραίτητα προς το ζην και παραιτείται των κερδών που προσφέρει η ζωή, η πλειονότητα όμως παρακινούμενη από τα βασικά ανθρώπινα ένστικτα της συντηρήσεως τους στην ζωή και της διακρίσεως τους στην κοινωνική ομάδα επιδιώκει έστω και με νόμιμα μέσα ν' αποκτήσει περισσότερα κέρδη όπως αυτά προσδιορίστηκαν προηγουμένως.

Το κέρδος εκ των πράξεων ή των παραλήψεων του ανθρώπου δεν είναι απαραίτητο να είναι άμεσο διότι ο άνθρωπος κινείται και αποφασίζει ακόμα και για το μελλοντικό ή ελπιζομένου κέρδος.

Ελέχθη προηγουμένως, ότι η επιδίωξη κερδών, άλλως το κυνήγι του χρήματος προκαλούν μεν ηδονή η οποία όμως δεν συμπίπτει με την ευτυχία. Συνεπώς εκείνος που επιδιώκει μόνο την ηδονή δεν νιώθει την ψυχική ευδαιμονία όπως αυτή περιγράφεται από τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, και στερούμενος της ψυχικής ευδαιμονίας δεν εκφράζει και κρίση αγαθού ανδρός. Δηλαδή είναι διαβλητή ή κρίση των ανθρώπων ή των συλλογικών οργάνων όταν τα μέλη τους έχουν ίδιον όφελος από την απόφασή τους.

β) Ο φανατισμός

Φανατισμός είναι ο υπερβολικός ζήλος αρχικά υπέρ μια θρησκείας αλλά και υπέρ μιας ιδέας ενός συστήματος ή κόμματος ο οποίος εξωθεί τον φανατισμένο σε έχθρα ή βιαιότητες κατά των αντιπάλων του. Ο φανατισμός αρνείται την ηρεμία και δημιουργεί στον άνθρωπο ψυχική θερμότητα για τον επιδιωκόμενο σκοπό και γεννά το συναίσθημα του φθόνου δηλαδή προκαλεί λύπη για την ευτυχία ή την επιτυχία του άλλου, είναι δουλικός στην προθυμία, μίμηση και θαυμασμό των ειδώλων και πάντα υπερβαίνει τα όρια της άμιλλας προκειμένου να είναι αυτός ο νικητής.

Ο φανατισμός διακρίνεται στον εγγενή – αυτοδημιούργητο και στον επίκτητο. Στην πρώτη περίπτωση δημιουργείται σταδιακά στον ψυχικό του κόσμο από τα μηνύματα του περιβάλλοντος του και είναι ανάλογος της εκπαίδευσής και της μορφώσεώς του. Στην δεύτερη περίπτωση δημιουργείται δια της μεθόδου του επηρεασμού, δηλαδή πρόσωπα με ίδιους στόχους και σκοπούς φανατίζουν ανθρώπινες ομάδες για ν' αποκτήσουν οπαδούς προκειμένου να επιτύχουν τους

στόχους και τους σκοπούς τους. Ακραία έκφραση του φανατισμού είναι η δημιουργία του όχλου. Έτσι ο όχλος μπορεί να ορισθεί ένα άθροισμα ανθρώπων που βρίσκονται ο ένας κοντά στον άλλο σε άμεση και προσωρινή επαφή αλλά και σε μια δυνατή σχέση και αλληλοδιέγερση. Τα άτομα που συγκροτούν τον όχλο είναι προφανώς φανατισμένα και εκδηλώνουν με υπερβολική ζήλο τις όποιες θέσεις διακηρύττουν. Ο φανατισμός σαν ανθρώπινη έκφραση προέρχεται από μια ψυχική δυσλειτουργία, και είναι δυσλειτουργία διότι ο ανθρώπινος ψυχισμός όχι μόνο αποδέχεται αλλά επιβάλλει την υπερβολή. Ο φανατισμός σαν ψυχική έκφραση διαφέρει του ηρωισμού ως προς το σκοπόν, στον πρώτον είναι ιδιοτελής και στον δεύτερον εγγενής πχ η περιφρόνηση του θανάτου για την σωτηρία της πατρίδος. Ιδέα είναι το είδωλο των κατ' αίσθηση αντικειμένων το οποίο σχηματίζεται στον ανθρώπινο νου. Αν και η πηγή των ιδεών είναι κοινή δηλαδή η ανθρώπινη διάνοηση αντλεί εικόνες από την ίδια την πηγή εντούτοις τα είδωλα ή τα σχήματα που δημιουργούνται διαφέρουν μεταξύ τους από άνθρωπο σε άνθρωπο. Αναφορικά με την ανάλυση των ανθρώπινων ιδεών έχουν διατυπωθεί άπειρες θέσεις από φιλοσόφους της αρχαιότητας και συγχρόνους. Στην παρούσα δεν θα επεκταθούμε στην ανάλυση του φαινομένου αλλά απλώς θα παρατηρήσουμε ότι σε ορισμένους ανθρώπους τα είδωλα που δημιουργούνται στη διάνοησή τους είναι επαναλαμβανόμενα και δεν έχουν άμεση σχέση με ανάλογους ερεθισμούς. Η ανθρώπινη ψυχή που κυριεύεται από τον φανατισμό συμμετέχει στους πάσης φύσεως όχλους και διακατέχεται από έμμονες ιδέες κατά πάσα λογική έννοια δυσλειτουργεί που σημαίνει ότι στερείται της αναλόγου περιγραφόμενης ευδαιμονίας και με αυτές της συνθήκες η ανθρώπινη κρίση που εκφράζεται δεν είναι εκείνη του αγαθού ανδρός.

γ) Η παιδεία

Η παιδεία της ψυχής επιτυγχάνεται με τη εκπαίδευση που μεταδίδει στον άνθρωπο γνώσεις, τεχνικές ικανότητες και δεξιότητες. Η εκπαίδευση έχει τόσο μακρινή ιστορία όσο και η ανθρωπότης κατ' άλλους η εκπαίδευση προσδιορίζει την συμπεριφορά του ανθρώπου στο ζωικό βασίλειο κατ' άλλους επιτυγχάνει την είσοδο του νέου ατόμου στο κύκλο της ζωής και του πολιτισμού της ομάδας. Εάν εξέλειπε η παιδεία οι ανθρώπινες επιτεύξεις θα περιορίζοντο στα όρια της ανθρώπινης πείρας και ο πολιτισμός που θα αναπτύσσετο θα ήταν υποτυπώδης.

Η ανθρώπινη παιδεία αναλόγως της μορφής της εκπαίδευσης και των γνώσεων που μεταδίδονται στους ανθρώπους διακρίνεται σε πολλά είδη τα οποία με

την πάροδο του χρόνου γίνονται ακόμα περισσότερα. Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα ψυχική, πνευματική, σωματική είναι δεκτική εκπαιδεύσεως ώστε ν' ασκείται κατά τον καλύτερο τρόπο προς όφελος του ανθρώπου και του κοινωνικού συνόλου. Με αυτή τη βάση η ανθρώπινη κρίση επηρεάζεται ασφαλώς από την ποιότητα και την ποσότητα της εκπαιδεύσεως όταν εκφράζεται στον χρόνο. Είναι λογικό και απόλυτα παραδεκτό ο έχων τις ειδικές του γνώσεις να εκφέρει ορθή γνώμη επί του ειδικού θέματος εν αντιθέσει με εκείνο που στερείται των ειδικών γνώσεων και εκφέρει γνώμη μόνο με την κοινωνική εμπειρία που ίσως διαθέτει. Συνεπώς ένα εξειδικευμένο θέμα ή πρόβλημα λύεται ορθότερα από τους ειδικούς και σ' αυτή την περίπτωση κατά πάσα πιθανότητα θα εκφράζεται και η κρίση του «αγαθού ανδρός». Όταν όμως το ίδιο θέμα ή πρόβλημα τίθεται ενώπιον και μη ειδικών προσώπων τότε η θεά τύχη εκφραζόμενη με την αρχή της πλειοψηφίας θα αποφανθεί εάν η λύση προέρχεται από κρίση του «αγαθού ανδρός». Σήμερα δυστυχώς τα περισσότερα συλλογικά όργανα που καθορίζουν τις ανθρώπινες τύχες δεν αποτελούνται από μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις αλλά μόνο με κοινωνικές εμπειρίες οι οποίες δεν είναι αρκετές μόνο να εκφράσουν την ορθή κρίση. Η κοινωνική εμπειρία είναι ίσως απαραίτητη όταν εκφράζει την ορθή κρίση. Δηλαδή το δικαστήριο σαν συλλογικό όργανο που θεωρητικά τουλάχιστον έχει την ανάλογη παιδεία τις ειδικές γνώσεις πρέπει να έχει και την κοινωνική εμπειρία του καθεστώτος της φυλακής και της ψυχολογίας του κατηγορουμένου προκειμένου να εκδώσει την ορθή απόφαση την απόφαση κατά κρίση «αγαθού ανδρός».

δ) Η ευφυΐα του ανθρώπου

Η ανθρώπινη ευφυΐα είναι η ανεπτυγμένη η διανοητική νοημοσύνη. Κατ' άλλους νεότερους επιστήμονες ορίζεται σαν την δυνατότητα κατανοήσεως γνώσεων ικανών ν' αποτελέσουν ενιαία διανοητικής λειτουργίας όπως η προσοχή η μνήμη, σχηματισμός κρίσεων και συλλογισμών που χαρακτηρίζουν πνευματικό επίπεδο. Κατ' άλλους είναι η ανώτερη πνευματική εξέλιξη και ωριμότης που υπερβαίνει τον ανθρώπινο μέσο όρο. Τέλος κατά την κρατούσα ρεαλιστική άποψη η ευφυΐα είναι ότι μεταχειρίζεται ένας άνθρωπος για να επιτύχει εις την ζωή του περισσότερα χωρίς να έχει όλες τις απαιτούμενες γνώσεις. Με αυτή τη βάση όταν συγκρούονται τα μικρά ή μεγαλύτερα συλλογικά όργανα προκειμένου να λάβουν αποφάσεις αποτελούνται κατά πάσα λογική από ανθρώπους ευφυέστατους, απλώς ευφυείς, μετρίων πνευματικών ικανοτήτων και από ηλίθιους. Και ενώ δεχόμεθα, έστω θεωρητικά, ότι

πάντες διέπονται από καλή θέληση και ως εκ θαύματος παραμένουν ανεπηρέαστοι από οικονομικά συμφέροντα φανατισμούς και είναι της αυτής παιδείας και ανήκουν στην ίδια κοινωνική ομάδα πάλιν δεν είναι βέβαιον ότι η κρίση τους θα είναι εκείνη του «αγαθού ανδρός» διότι είναι δυνατόν με τον νόμο των πιθανοτήτων και με την καθιερωμένη αρχή της πλειοψηφίας να επικρατήσει τελικά η γνώμη των ηλιθίων.

ε) Μίμηση

Στην καλαισθητική η μίμηση είναι όταν η σχέση δύο παραστάσεων ή εικόνων στο περιεχόμενο της μίας υπάρχει τελείως το περιεχόμενο της άλλης αλλά δεν είναι δυνατή η συγχώνευση των δυο σε μια παράσταση ή εικόνα διότι εκ των δυο η δεύτερη εικόνα έχει κάποια διαφορά που δεν έχει η πρώτη. Οι δυο παραστάσεις μεταξύ τους έχουν την σχέση του αντίτυπου προς το πρωτότυπον ή η εικόνα προς το απεικονιζόμενο. Το απεικονιζόμενο περιέχει προφανώς την εικόνα, όμως υπάρχει και κάποια ειδοποιός διαφορά.

Η ροπή του ανθρώπου προς την μίμηση δεν απαντάται μόνο στην υποκριτική και γενικά στις τέχνες που εκεί εν πάσει περιπτώσει είναι ουσιώδες στοιχείο αλλά απαντάται στην κοινωνική ζωή στις ανθρώπινες κοινωνίες. Έχουμε όλοι μας την εμπειρία ότι άνθρωποι επιτυχημένοι οικονομικά, επιστημονικά, επαγγελματικά κ.α. έχουν γίνει αντικείμενο καλής ή κακής απομιμήσεως υπό των υπολοίπων. Άνθρωποι που είναι αδύνατοι ή ανίκανοι λόγω ελλείψεως προσόντων, γνώσεων ή οικονομικών μέσων να δημιουργήσουν επιτυχημένη ιδίαν εικόνα αρκούνται να αντιγράψουν την εικόνα άλλων με την ελπίδα ότι θα έχουν μερική ή ολική επιτυχία στην κοινωνική τους ζωή. Οι άνθρωποι - και αυτοί είναι πλείστοι - διακατεχόμενοι από την ροπή ή τάση της μιμήσεως ασφαλώς αλλοιώνουν ηθελήμενα ή αθέλητα την ψυχολογία τους και η κρίση τους είναι διαβλητή. Δηλαδή δεν υπάρχει κρίση αγαθού ανδρός διότι ο άνθρωπος σκεπτόμενος δεν προσπαθεί να πλησιάσει την γνώση, την τιμιότητα και την κοινωνική καταξίωση αλλά προσπαθεί επιτυχώς η ανεπιτυχώς ν' αντιγράψει την ψυχική συμπεριφορά ενός επιτυχημένου τρίτου.

Το σύνδρομο της μιμήσεως ήταν γνωστό από αρχαιοτάτων χρόνων, σήμερα όμως έχει λάβει τεράστια έκταση διότι διάφορα κέντρα λήψεων αποφάσεων προβάλλουν έντονα επιτυχημένα μοντέλα παντός είδους προς μίμηση και κατ' αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνουν την μεταβολή της φυσικής ανθρώπινης ψυχολογίας.

Στ) Το περιβάλλον

Είναι ο χώρος στον οποίο ο άνθρωπος γεννιέται και ζει.

Αναφορικά με το θέμα μας διαχωρίζουμε το ανθρώπινο περιβάλλον σε δυο επιμέρους κατηγορίες στο φυσικό και το κοινωνικό. Το φυσικό περιβάλλον είναι η γεωγραφική θέση της διαβιώσεώς του δηλαδή το κλίμα, η πεδινή ή ορεινή περιοχή πλησίον ή μακράν της θάλασσης ή μεγαλούπολης ή ένα μικρό χωριό. Η ψυχολογία των ανθρώπων που ζουν εις ορεινάς περιοχάς διαφέρει εκείνης των διαβιούντων πλησίον της θάλασσης ως επίσης και η ψυχολογία των ανθρώπων που ζουν σε χωριά διαφέρει εκείνης των διαβιούντων εις τις πόλεις. Οι άνθρωποι που ζουν σε χωριά ή μικρά νησιά έχουν το πλεονέκτημα ότι δεν έχουν τον έντονο επηρεασμό εκείνων που ζουν εις τις πόλεις και ως εκ τούτου η πλειονότης διατηρεί ήρεμον χαρακτήρα και ήσυχη συνείδηση, αλλά έχουν και το μειονέκτημα ότι υπόκεινται ευκολότερα εις τους επηρεασμούς δηλαδή πείθονται ευκολότερα από τους ανθρώπους των πόλεων σε πράξεις ή παραλείψεις. Αντιθέτως οι άνθρωποι των πόλεων έχουν συνηθίσει από τους επηρεασμούς και μεταβάλλουν δυσκολότερα την ψυχολογία τους. Τέλος οφείλω ν' αναφέρω ότι και οι κλιματολογικές συνθήκες παίζουν σημαντικό ρόλο στην σύνθεση της ψυχολογίας των ανθρώπων. Δηλαδή διαφέρει η ψυχολογία εκείνου που ζει στα βόρεια ψυχρά κλίματα με εκείνη εκείνου που ζει εις τα εύκρατα ή θερμά κλίματα. Τέλος διαφέρει η ψυχολογία πχ του Ευρωπαίου με εκείνη του Ασιάτη ή του Αφρικανού.

Το κοινωνικό περιβάλλον είναι η δομή και η κουλτούρα της ομάδας στην οποία ζει και κινείται ο άνθρωπος.

Εδώ εξετάζουμε την αξία ή απαξία του νομικού συστήματος τις ηθικές αρχές της κοινωνίας, τα θέματα υγείας, ασφαλίσεως και συνθηκών εργασίας τον τρόπο παροχής της εκπαίδευσέως και πλείστα άλλα θέματα. Εκ των παρατηρήσεων δυνάμεθα και μόνοι να διαπιστώσουμε ότι διαφέρει η ψυχολογία και η ψυχοσύνθεση των ανθρώπων ανά πόλη και ανά κράτος. Δηλαδή διαφέρει η δομή και η κουλτούρα των πόλεων της Ν. Υόρκης και του Σικάγο με εκείνη της Ρώμης ή των Αθηνών, που σημαίνει ότι οι πολίτες τους έχουν διαφορετικούς χαρακτήρες και ερεθίσματα και χρίζουν διαφορετικής αντιμετώπισεως.

ΟΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ

Ο άνθρωπος είναι σκεπτόμενο ον που σημαίνει ότι διαρκώς χρησιμοποιεί την λογική του. Η λογική του ανθρώπου αποβαίνει το σπουδαιότερο όργανο για την έρευνα της αλήθειας στην επιστήμη και στον καθημερινό βίο. Ο ορισμός αυτός της ανθρώπινης λογικής σημαίνει ότι ο άνθρωπος ερευνώντας την αλήθεια απορρίπτει ιδέες, γνώμες, φαινόμενα, ερεθισμούς και ότι είναι δυνατόν να συμβεί στον εξωτερικό χώρο εάν όλα αυτά δεν καλύπτονται από το τεκμήριο της αλήθειας. Τούτο σημαίνει ότι τα οποιαδήποτε μέσα επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής θα πρέπει να θεωρηθούν κατ'αρχήν ειλικρινή από την ανθρώπινη λογική αλλιώς δεν εκτιμώνται, δεν παράγουν αποτέλεσμα και δεν αλλοιώνουν των ανθρώπινη ψυχολογία. Παραδείγματα επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής που δεν έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα διότι ελλείπει το τεκμήριο της ειλικρίνειας, είναι σε όλους μας γνωστή η προπαγάνδα και η διαφήμιση.

α) Η προπαγάνδα

Η προπαγάνδα είναι η συστηματική διάδοση των αρχών ή δοξασιών ατόμου ή κάποιας οργανωμένης κοινωνικής ομάδος.

Συνήθως σαν οργανωμένες κοινωνικές ομάδες εκλαμβάνονται η εκκλησία, τα πολιτικά κόμματα ή συστήματα και οι κυβερνήσεις απολυταρχικού τύπου. Η προπαγάνδα είναι τέχνη που εφαρμόζει τα πενιχρά και κοινώς γνωστά συμπεράσματα της επιστήμης δια την μεταβολή της ανθρώπινης ψυχολογίας. Η προσπάθεια του προπαγανδιστού είναι να επιβάλλει στους ανθρώπους τη γνώμη όχι την ορθότερη ούτε την αληθινή αλλά εκείνη που συμφέρει τον προπαγανδιστή σύμφωνα με το ρητορικό σχήμα «Τον ήττω λόγον κρείττον ποιείν». Τα κυριότερα και βασικά μέσα της προπαγάνδας υπήρξαν η κατευθυνόμενη σχολική αγωγή, η ειδική μουσική, οι εθνικοί πατριωτικοί λόγοι, οι εθνικές – θρησκευτικές εορτές και εκδηλώσεις, οι οικονομικές προς πλήθος παραχωρήσεις ή και υποσχέσεις εξειδικευμένο το θέατρο, τα γραπτά κείμενα του πεζού λόγου και η ποίηση, και όλα αυτά προεβάλοντο με συγκεκριμένο τρόπο σ' ορισμένο τόπο και χρόνο. Κίνητρο της προπαγάνδας είναι η επιθυμία του προπαγανδιστικού ατόμου ή ομάδος να πείσουν όλους τους ανθρώπους να παραδεχθούν αυτό που θεωρεί ο προπαγανδιστής ορθόν δίκαιον και συμφέρον γι' αυτόν και ίσως και για εκείνους που απευθύνεται. Οι δε ιδέες που διοχετεύονται υπό το καθεστώς της προπαγάνδας δεν επικρατούν διότι είναι οι ορθότερες αλλά εξαιτίας της δυνάμεως και των μέσων που χρησιμοποιεί ο προπαγανδιστής. Η υγιείς – εάν

είναι δυνατόν να χρησιμοποιήσει αυτή τη λέξη – προπαγάνδα κατά κύριο λόγο εξυπηρετεί τα συμφέροντα του προπαγανδιστού αλλά εκ παραλλήλου επιδιώκει και την ικανοποίηση αναγκών, επιθυμιών και ιδανικών των κοινωνικών ομάδων προς τους οποίους απευθύνεται. Πχ η πολεμική προπαγάνδα κατ' αρχήν εξυπηρετεί τον πολέμαρχο αλλά πιθανότατα θα ωφελήσει τον λαό που απευθύνεται προκειμένου να νικήσει στον πόλεμο. Η θρησκευτική προπαγάνδα κατ' αρχήν εξυπηρετεί την θρησκευτική ηγεσία αλλά πιθανότατα θα ωφελήσει τους πιστούς όταν μεταβάλλουν προς το καλύτερο και το ηθικότερο τον τρόπο ζωής τους. Εν κατακλείδι η προπαγάνδα όπως είναι σήμερα τουλάχιστον γνωστή ενεργεί αμφίπλευρα και επιφέρει ασφαλώς οφέλη στον προπαγανδιστή αλλά πιθανότατα επιφέρει οφέλη και στον προπαγανδιζόμενο.

β) Διαφήμιση

Η διαφήμιση εν ευρεία έννοια είναι η επ' αμοιβή δημόσια προβολή προσώπων, θέσεων, προγραμμάτων, δραστηριοτήτων, εμπορευμάτων κ.α. προκειμένου οι διαφημιζόμενοι ή τα διαφημιζόμενα ν' αποκτήσουν κοινωνική αξία ή κοινωνική αποδοχή.

Διαφήμιση στη στενή έννοια είναι η επ' αμοιβή προβολή βιομηχανικών ή αγροτικών προϊόντων προκειμένου τα τελευταία ν' αποκτήσουν υψηλή οικονομική αξία στην αγορά επ' ωφελεία των παραγωγών. Η διαφήμιση στη στενή της έννοια άλλως όπως επικαλείται και εμπορική διαφήμιση εγεννήθηκε προ πολλών αιώνων όταν χωρίστηκε ο τόπος παραγωγής από τον τόπο διαθέσεως των προϊόντων. Δηλαδή όταν ο καταναλωτής δεν μπορούσε πλέον να πάει στο εργαστήριο ή στο αγρόκτημα να προμηθευτεί τα απαραίτητα είδη και ήταν αναγκασμένος να πηγαίνει σε κοινό – γνωστό σημείο που ήταν εκτεθειμένα τα βιοτεχνικά και αγροτικά προϊόντα πολλών παραγωγών δηλαδή στην πρώτη αγορά. Τότε εγεννήθη και η ανάγκη της εμπορικής διαφημίσεως διότι οι καταναλωτές δεν είχαν ίδια αντίληψη του τρόπου και των μέσων της παραγωγής και οι παραγωγοί των ειδών προς πώληση με τη δημόσια προβολής τους (διαφήμιση) προσπαθούσαν να πείσουν τους καταναλωτές (αγοραστές) να προτιμήσουν τα ειδικά τους εμπορεύματα και να έχουν κέρδη από τις πωλήσεις. Στην αρχή η προπαγάνδα και η διαφήμιση όπως προβάλλοντο στο κοινό είχαν σχετική απήχηση και σε πολλές περιπτώσεις έπειθαν μέρος του κοινωνικού συνόλου, άλλως επηρέαζαν την ανθρώπινη ψυχολογία ν' αποδεχθεί τα μηνύματα που εξέπεμπαν. Αλλά με την πάροδο του χρόνου άρχισαν και τα δυο προαναφερόμενα

μέσα προβολής και επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής να μην επιφέρουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα μέχρι του σημείου πολλές φορές οι προσπάθειες και οι προβολές των μηνυμάτων της προπαγάνδας και της διαφήμισης να θεωρούνται ανυπόληπτες στη μεγαλύτερη μερίδα των ανθρώπινων κοινωνιών. Η αιτία της καταρρέουσας και των δυο γνωστών μεθόδων επηρεασμού (προπαγάνδας – διαφήμισης) αποδίδεται εις το γεγονός ότι και οι δυο μέθοδοι χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρον από τα κέντρα εκπομπής δηλαδή από τους προπαγανδιστές και διαφημιστές χωρίς να βελτιώνεται το περιεχόμενό τους, ή δε ανθρώπινη λογική με την πάροδο των χρόνων βελτιωθεί και ευχερώς πλέον ο άνθρωπος αντελήφθη ότι το περιεχόμενο της προπαγάνδας και της διαφήμισης δεν καλύπτεται από το τεκμήριο της αληθείας. Σήμερα η μεν προπαγάνδα έχει κάποια χρησιμότητα όχι να επηρεάσει το άτομο αλλά για ν' αντιληφθεί αμέσως το κοινωνικό σύνολο τι επιδιώκει ο προπαγανδιστής. Η δε διαφήμιση έχει κάποια χρησιμότητα όχι βέβαια να επηρεάσει το άτομο για τις επιλογές του αλλά για να πληροφορήσει το κοινωνικό σύνολο για το πλήθος των προϊόντων δηλαδή μόνο τον αριθμό που διατίθενται εις την αγορά. Στη συνέχεια ο καταναλωτής έχει την δική του κρίση περί της αξίας του είδους που προτίθεται ν' αγοράσει και δεν πρόκειται να επηρεαστεί για την αξία τους όπως αυτή προβάλλεται από την διαφήμιση.

γ) Έντυπα

Έντυπα είναι δυνατόν να διακριθούν σε δυο κατηγορίες στα βιβλία και στον περιοδικό και ημερήσιο τύπο.

Βιβλίο είναι η γραφή επί χάρτου άπαξ ενός θέματος το οποίο θα έχει αρχή και τέλος κατά την άποψη του ή των συγγραφέων. Μέχρι τα μέσα του παρελθόντος αιώνας το βιβλίο αποτελούσε ίσως το κυριότερο μέσο επηρεασμού των ανθρώπινων κοινωνιών. Οι συγγραφείς ήσαν εκείνοι που εχάραζαν την έννοια της όποιας πολιτικής, της οικονομίας, της θρησκείας, της ηθικής των ιδεωδών στους ανθρώπους. Οι τελευταίοι μέσω των βιβλίων δημιουργούσαν προσωπικότητα και είχαν απόψεις επί παντός επιστητού. Την αξία του βιβλίου κατά την πιο πάνω χρονική περίοδο αποδεικνύει και η έξαρση της λογοκρισίας εις την έκδοση και κυκλοφορίας τους. Δηλαδή τα τότε κέντρα λήψεων αποφάσεων γνωρίζοντας την σημασία και την επιρροή του βιβλίου στις ανθρώπινες κοινωνίες επιμελούντο ώστε το περιεχόμενό τους να μην είναι αντίθετο με τις απόψεις των. Βιβλία που εξέδιδοντο κατά

παραγγελία εθεωρούντο προπαγανδιστικά και δεν είχαν την τύχη εκείνων των ελευθέρων συγγραφέων.

Το βιβλίο έχασε την σημασία του το δεύτερο μισό του παρελθόντος αιώνας όταν άρχισε να κατακυριεύει την πνευματική ζωή των ανθρώπων πρώτα το ραδιόφωνο και στη συνέχεια η τηλεόραση.

Κατά την ανωτέρω περίοδο και μέχρι σήμερα το βιβλίο καταβαρθώνεται και οι αναγνώστες λιγοστεύουν συνεχώς. Σήμερα πλέον η τύχη κι η κυκλοφορία ενός βιβλίου δεν εξαρτάται από την ποιότητα του περιεχομένου του αλλά από το αντικείμενο που διαπραγματεύεται ο όποιος συγγραφέας του πχ τα απομνημονεύματα διασήμων προσώπων έχουν συγκριτικά ευρύτερη κυκλοφορία και πωλούνται περισσότερο όχι εξαιτίας της λογοτεχνικής τους αξίας αλλά επειδή αναφέρονται σε απόκρυφα περιστατικά της ιδιωτικής ζωής επωνύμων τα οποία και προκαλούν την περιέργεια των αναγνωστών.

Ο περιοδικός τύπος παλαιότερα είχε την έννοια ότι διαπραγματεύετο θέματα σοβαρότερα των επικαίρων καθημερινών που ο αναγνώστης απαιτούσε χρόνο δια την αφομοίωσή τους. Σήμερα ο περιοδικός τύπος εξελίσσεται αλματωδώς σε ευρείας κυκλοφορίας διαφημιστικό φυλλάδιο εμπορευμάτων αλλά και προσώπων. Δηλαδή έμποροι και βιομήχανοι προκειμένου να έχουν μεγαλύτερη διάθεση των προϊόντων τους αναλαμβάνουν τις μεγαλύτερες δαπάνες και καταλαμβάνουν τις περισσότερες σελίδες, με εικόνες και κείμενα. Αλλά και φυσικά πρόσωπα προκειμένου ν' αποκτήσουν κοινωνική, πολιτική, καλλιτεχνική και εν παρενθέσει επιστημονική καταξίωση φροντίζουν πολλές φορές έναντι αδράς αμοιβής να συμπεριλαμβάνονται και ν' αναφέρονται στις ανάλογες στήλες του περιοδικού τύπου, ο οποίος τελικά διατηρεί την ονομασία του περιοδικού τύπου διότι μεταξύ των διαφημίσεων των προσώπων ή πραγμάτων περιέχει και κάποιο άρθρο ή κάποια συνέντευξη από δημοσιογράφο. Ο περιοδικός τύπος αν και στην ουσία είναι διαφημιστικό φυλλάδιο μέχρι σήμερα τουλάχιστον προσελκύει αναγνώστες. Η πολύχρωμη εμφάνισή του με τις επιτυχημένες φωτογραφίες ερεθίζουν το μάτι του αναγνώστη και υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που αρέσκονται στη φυλομέτρησή του. Τούτο σημαίνει ότι το περιοδικό είναι σε θέση και σήμερα να περνάει ορισμένα μηνύματα σε μια κοινωνική ομάδα.

Ο ημερήσιος τύπος από της εμφανίσεώς του και με το σκεπτικό ότι μεταδίδει νέα και επίκαιρα τοπικά ή και διεθνή γεγονότα είχε μεγάλη απήχηση στις κοινωνικές ομάδες. Για την εξυπηρέτηση των σκοπών του δημιουργήθησαν μεγάλες εταιρείες -

πρακτορεία διασποράς ειδήσεων ανά τον κόσμο τα οποία επλούτισαν με γεγονότα και έναντι αμοιβής τις στήλες των εφημερίδων. Ο ημερήσιος τύπος απέκτησε τεράστια δύναμη και οι εκδότες και ιδιοκτήτες του με τα δημοσιεύματά τους καθόριζαν πολλές φορές την τύχη των ανθρώπινων κοινωνιών με το να προβάλλουν ή ν' απορρίπτουν πρόσωπα, συστήματα και ιδέες και δικαίως κάποια εποχή του παρελθόντος ο τύπος είχε χαρακτηριστεί σαν η τέταρτη εξουσία, δεδομένου ότι οι θέσεις των εφημερίδων ήσαν εκείνες που επικρατούσαν και πολλές φορές οι άλλες εξουσίες πχ η πολιτική και η δικαστική εσύροντο εις τις αποφάσεις τους από την κοινή γνώμη που δημιουργούσε ή καλλιεργούσε ο ημερήσιος τύπος. Οι εφημερίδες διετήρησαν την δύναμη μέχρις ότου εμφανισθεί το ραδιόφωνο το οποίο και ανέλαβε επιτυχώς και χωρίς δαπάνη το κύριο έργο των εφημερίδων στην μετάδοση των ειδήσεων και των γεγονότων της ημέρας. Σήμερα πλέον οι εφημερίδες έχουν κυκλοφορία συγκριτικά μικροτέρα του παρελθόντος και κατά κύριο λόγο κατά τρόπο ορθόδοξο ή ανορθόδοξο σχολιάζουν προσωπικά και συμπληρώνουν με πολυλογία τις τηλεοπτικές εκπομπές, και όποτε υπάρχουν κύρια άρθρα αυτά επιδιώκουν σκοπιμότητες.

Σήμερα τα έξοδα συντηρήσεως των περισσότερων εφημερίδων δεν καλύπτονται από την πώληση φύλων αλλά από τις αμοιβές των διαφημιστικών εταιρειών. Το περίεργο στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι σε περισσότερες εφημερίδες δεν είναι κερδοφόρες επιχειρήσεις αλλά λειτουργούν με οικονομική ζημία που σημαίνει ότι ο κύριος σκοπός τους δεν είναι η ενημέρωση του κοινού δια της διασποράς των ειδήσεων αλλά υφίστανται προκειμένου να εξυπηρετούν άλλους μη κατανομαζομένους σκοπούς επ' ωφελεία των εκδοτών.

δ) Το ραδιόφωνο

Ηλεκτρονικά μέσα ενημερώσεως του κοινού είναι κατά κύριο λόγο το ραδιόφωνο και η τηλεόραση. Το ραδιόφωνο από τότε που εμφανίσθηκε ευρέως στις αρχές του παρελθόντος αιώνας υπήρξε και ο φονεύς των εντύπων δημοσιευμάτων. Οι άνθρωποι σταμάτησαν να προμηθεύονται τα έντυπα αφού είχαν την ενημέρωση και εκάλυπτον τις ανάγκες τους μέσω των ερτζιανών κυμάτων. Αρχικά το ραδιόφωνο ευρίσκετο στα χέρια των κρατικών εξουσιών και περνούσε στο κοινό τα μηνύματα των εκάστοτε κυβερνήσεων και είχε προπαγανδιστικό χαρακτήρα. Προσφάτως όμως σταμάτησε το κρατικό μονοπώλιο των ραδιοφωνικών εκπομπών και δημιουργήθηκαν από ιδιώτες πλέον άπειροι ραδιοφωνικοί σταθμοί στις ανθρώπινες κοινωνίες. Το

ραδιόφωνο επεβίωσε και μετά την ραγδαία εξάπλωση της τηλεόρασης διότι απασχολεί τον ακροατή όταν ο τελευταίος ασχολείται με οποιαδήποτε άλλη εργασία.

Το ραδιόφωνο τρανζίστορ με τις άπειρες εκπομπές του φθάνει σ' όλα τα μήκη και τα πλάτη του πλανήτη ακόμη και εκεί που δεν υπάρχει τηλεόραση αλλά ούτε και ηλεκτρικό ρεύμα και ως εκ τούτου ο στόχος ενημερώσεως και επηρεασμού της ανθρώπινης κοινωνίας εξυπηρετείται κατά τον καλύτερο τρόπο. Και το ραδιόφωνο εκτός του ότι αποτελεί πηγή εσόδων δια την επιχείρηση με την μετάδοση διαφημίσεων, είναι δυνατόν να λαμβάνει εντολές από κάποιο κέντρο λήψεων αποφάσεων και δια των εκπομπών του καταλλήλως προετοιμαζομένων να διοχετεύει στην κοινωνία των ανθρώπων μηνύματα του οποίου εντολέως του. Ραδιοφωνικοί σταθμοί που δεν εκπέμπουν τα μηνύματα κάποιου κέντρου λήψεων αποφάσεων ή δεν πειθαρχούν επακριβώς στον εντολέα τους δεν έχουν τύχη ούτε διάρκεια ζωής. Σε μια ανθρώπινη επικοινωνία υπάρχει ο λόγος και ο αντίλογος που σημαίνει ότι δεν γίνεται πάντα αποδεκτός ο λόγος όταν δεν διατυπώνεται και αντίθετη άποψη και οι παρακολουθούντες τον διάλογο έχουν τη δυνατότητα να σχηματίσουν ίδιαν άποψη επί του συζητούμενου θέματος.

Στο ραδιόφωνο όμως και στην τηλεόραση ισχύει η αρχή του μονόλογου δηλαδή υπάρχει μόνο ένας λόγος ή και εάν υπάρχει αντίλογος διατυπώνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ενισχύσει την θέση του λόγου και συνεπώς οι ακροατές δεν έχουν την δυνατότητα επιλογής και οι περισσότεροι είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένοι να συμφωνήσουν και να επηρεαστούν με το όποιο περιεχόμενο της εκπομπής.

ε) Τηλεόραση

Ενώ το ραδιόφωνο ερεθίζει την ακουστική αίσθηση του ανθρώπου η τηλεόραση με την εικόνα που προβάλλει ερεθίζει πλην της ακουστικής και την οπτική αίσθηση. Τις τελευταίες δεκαετίες του παρελθόντος αιώνας και σήμερα η τηλεόραση αποτελεί για την ανθρώπινη κοινωνία το σπουδαιότερο χωρίς ουδεμία δαπάνη μέσω διασκεδάσεως, επιμορφώσεως και ενημερώσεως.

Αρχικά όπως και στο ραδιόφωνο οι σταθμοί της τηλεόρασης ευρίσκοντο στα χέρια της κρατικής εξουσίας. Μεταγενέστερα όμως πλην των κρατικών καναλιών δημιουργήθησαν και άπειρα ιδιωτικά κανάλια που υποτίθεται ότι εξυπηρετούν τον πλουραλισμό των ιδεών και καλύπτουν περισσότερο τις επιθυμίες των μεγαλύτερου αριθμού των τηλεθεατών. Στην ουσία όμως τα ιδιωτικά κανάλια της τηλεόρασης

ανήκουν σε κάποια κέντρα ή υποκατάστατα κέντρων, λήψεων αποφάσεων τα οποία μέσω της μικρής οθόνης περνούν μηνύματα στην κοινωνία. Συγκεκριμένα καταβάλλεται προσπάθεια να προσφέρεται πλούσιο ή κατά περίπτωση ειδικό θέαμα με κύριο σκοπό να προσελκύσει μεγαλύτερο αριθμό τηλεθεατών. Εάν ο σταθμός επικρατήσει ή επιβληθεί στην τηλεοπτική αγορά τότε άνετα και με επιτυχία περνάει μηνύματα στους τηλεθεατές του. Το περίεργο στην προκειμένη περίπτωση είναι ότι από το κοινό που παρακολουθεί τα τηλεοπτικά προγράμματα λίγοι έως ελάχιστοι είναι εκείνοι που αντιλαμβάνονται ότι εκπέμπονται και άλλα αλλότρια του θεάματος μηνύματα. Οι πλείστοι ευφραίνονται με το θέαμα και δεν ασχολούνται με τις ενδεχόμενες παρενέργειες του, που σημαίνει ότι εμμέσως έχουν επηρεασθεί από τα μηνύματα της συγκεκριμένης εκπομπής. Αλλά και οι μικρότεροι τηλεοπτικοί σταθμοί έχουν κάποια τηλεθέαση, ιδίως με το σύστημα της απότομης εναλλαγής των καναλιών, και ως εκ τούτου έχουν μια κάποια δυνατότητα διασποράς μηνυμάτων εις το κοινόν. Το αξιοσημείωτον με όλους σχεδόν τους τηλεοπτικούς σταθμούς είναι ότι λόγω των υπερβολικά δαπανηρών προγραμμάτων που παρουσιάζουν εξαιτίας του ανταγωνισμού δεν είναι ιδιαίτερα επικερδείς επιχειρήσεις και οι αμοιβές που καταβάλλονται για τις προβαλλόμενες διαφημίσεις δεν αφήνουν ικανά κέρδη μετά την αφαίρεση των εξόδων. Παρόλα αυτά όχι μόνο εξακολουθούν να υπάρχουν αλλά και πληθαίνουν με την πάροδο του χρόνου γεγονός που σημαίνει ότι εξυπηρετούν και άλλους σκοπούς πλὴν εκείνων της προσφοράς του θεάματος. Σήμερα η τηλεόραση αποτελεί το σπουδαιότερο και το καταλληλότερο μέσω επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής. Κάθε σπίτι έχει τουλάχιστον μια συσκευή η οποία λειτουργεί συνήθως επί 24ωρου βάσεως και οι άνθρωποι άλλοτε με προσοχή και άλλοτε αδιάφορα δέχονται συνεχώς τις εικόνες που προβάλλονται από τους τηλεοπτικούς σταθμούς σε σημείο ώστε να διαμορφώνεται ο χαρακτήρας τους αναλόγως των προγραμμάτων και όχι με την ανθρώπινη γνώση, σκέψη και εκπαίδευση. Η τηλεόραση πλέον διαμορφώνει την κοινή γνώμη επί παντός επιστητού και οι άνθρωποι προκειμένου ν' αποδείξουν την ορθότητα των απόψεων του δεν επικαλούνται επιχειρήματα αλλά παραπέμπουν σε τηλεοπτικά προγράμματα, δηλαδή δεν υπάρχει αντίθετη άποψη εκείνης της τηλεοράσεως.

Στ) Το διαδίκτυο

Το διαδίκτυο (internet) είναι ο πλέον σύγχρονος τρόπος ηλεκτρονικής επικοινωνίας και πληροφόρησης της ανθρώπινης κοινωνίας.

Δι'αυτού ο οποιοσδήποτε άνθρωπος που διαθέτει μια συσκευή δύναται να στείλει με ήχο, εικόνα και κείμενο οτιδήποτε μήνυμα επιθυμεί σ' ολόκληρο τον πλανήτη διατηρώντας σε πολλές περιπτώσεις και την ανωνυμία του. Δια του ιδίου τρόπου ο οποιοσδήποτε άνθρωπος που διαθέτει μια συσκευή δύναται από ολόκληρο τον πλανήτη να λαμβάνει πληροφορίες επί παντός επιθυμητού θέματος το οποίο μάλιστα είναι και λεξικογραφημένο με πίνακα περιεχόμενο. Το διαδίκτυο αποτελεί την κορωνίδα όλων των λεξικών και εγκυκλοπαιδειών του πλανήτη περιέχον σχεδόν όλες τις πληροφορίες που επιζητεί ένας άνθρωπος, διαφέρει όμως τούτων διότι ενώ τα λεξικά και οι εγκυκλοπαίδειες είναι έντυπα υποκείμενα εις το ανάλογο νομικό καθεστώς το διαδίκτυο τροφοδοτείται από τους ανθρώπους ελεύθερα κατά βούληση και χωρίς περιορισμούς που επιβάλλονται συνήθως από τα κέντρα λήψεως αποφάσεων. Το διαδίκτυο κατά την πρώτη περίοδο της κυκλοφορίας και εφαρμογής του είναι ίσως το σπουδαιότερο μέσω επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής διότι μέσω αυτού διακινούνται ελεύθερος οι πάσης φύσεως θέσεις και απόψεις του ανθρώπινου πνεύματος αδιακρίτως ηθικής ή επικινδυνότητας δια το κοινωνικό κατεστημένο. Αυτή όμως η απόλυτη ελευθερία είναι που θ' αποτελέσει την αιτία του περιορισμού εις το μέλλον. Δηλαδή τα ανά τον κόσμο κέντρα λήψεως αποφάσεων διαπιστώνουν ότι μέσω του διαδικτύου διατυπώνονται θέσεις και απόψεις διαφορετικές των κέντρων και αυτό δυσχεραίνει την λειτουργία των τελευταίων δια τον επηρεασμό των ανθρώπινων κοινωνιών. Προς τούτο θεωρείται βέβαιον ότι κάποτε το διαδίκτυο θα τεθεί υπό την απόλυτη λογοκρισία και έλεγχο των κέντρων εξουσίας για τα κεφάλαια εκείνα που θεωρούνται αντίθετα ή επικίνδυνα δια τα συμφέροντά τους. Ήδη στην Κίνα σελίδες του διαδικτύου που αναφέρονται σε ορισμένα πολιτικά και θρησκευτικά θέματα δεν είναι δυνατόν να προβληθούν εις τις οθόνες των συσκευών.

Έχουμε τη γνώμη ότι με τα κρατούμενα σήμερα ότι και το διαδίκτυο εις απώτερο χρόνο θα τεθεί υπό τον απόλυτον έλεγχο των κέντρων λήψεως αποφάσεων και θα χρησιμοποιηθεί σαν μέσω επηρεασμού και καθοδηγήσεως των ανθρώπινων κοινωνιών.

ζ) Κοινωνικές ανταγωνιστικές εκδηλώσεις

Ανέκαθεν ήταν γνωστό το γεγονός της ζωοπανήγυρης, δηλαδή σε τακτά χρονικά διαστήματα οι εκτροφείς ζώων συγκεντρώνονταν σε ορισμένα σημεία και εξέθετον τα καλύτερα ζώα δημοσίως προκειμένου να πωληθούν και οι εκθέτες – εκτροφείς των να εισπράξουν την υψηλότερη αμοιβή. Το φαινόμενο αυτό το

τελευταίο αιώνα επεκταθεί και εις το ανθρώπινο γένος και σε τακτά χρονικά διαστήματα οι εκτροφείς ζώων που σήμερα ονομάζονται managers, προπονητές, καλλιτεχνικοί διευθυντές ή ότι άλλο εκθέτουν τους καλύτερους ανθρώπους δημοσίως προκειμένου να έχουν οικονομικό όφελος οι ίδιοι και τα εκθέματά τους.

Σήμερα οι ανθρώπινες οργανωμένες ανταγωνιστικές εκδηλώσεις είναι άπειρες, αλλά στην παρούσα θα αναφερθώ στις πλέον χαρακτηριστικές του φαινομένου όπως είναι οι αθλητικοί αγώνες του στίβου (Ολυμπιακοί Αγώνες) οι αγώνες ποδοσφαίρου και καλαθόσφαιρας (Champions League – Mundial) μουσικές εκδηλώσεις (Eurovision) καλλιστεία γυναικών (εκλογές των Miss και Stars).

Στην πρώτη περίπτωση των αγώνων στίβου οι πρωταθλητές και οι προπονητές τους θα έχουν αυξημένη αμοιβή για την επιτυχία του από το κράτος που ανήκουν και επί πλέον θα έχουν υπερβολικά κέρδη από τις διαφημίσεις που θα τους αναθέσουν οι διάφοροι έμποροι για να προωθήσουν τα εμπορεύματά τους. Αλλά η επιτυχία τους στους αγώνες δεν οφείλεται στη φυσική τους ικανότητα ή στη σωματική τους ρώμη. Οι περισσότεροι εκβιάζουν την ανθρώπινη φύση και με ειδική διατροφή η οποία ενέχει αναβολικά και με βασανιστική προπόνηση δεν επιδιώκουν τον αθλητικό ανταγωνισμό αλλά τον πρωταθλητισμό.

Σήμερα πλέον δεν είναι πρωταθλητής ο έχων τα φυσικά προσόντα αλλά εκείνος που προετοιμάζεται επίπονα και επίμονα να καταρρίψει ένα ρεκόρ, και ίσως το επιτυγχάνει αλλά καταστρέφει τον οργανισμό του από τον τρόπο της ζωής του. Είναι πολλά τα παραδείγματα των πρωταθλητών που σε συγκριτικά νέοι στην ηλικία είχαν γηράσει ή είχαν σοβαρές ασθένειες. Πάλαι ποτέ ο αθλητής ηγωνίζετο με στόχο το δάφνινο στεφάνι ή τον κλάδο ελαίας, σήμερα ο αθλητής αγωνίζεται με στόχο τον πακτωλό χρημάτων που θ' αποκομίσει από την νίκη του.

Στην δεύτερη περίπτωση του ποδοσφαίρου και της καλαθόσφαιρας συγκεντρώνονται οι αθλητές του είδους απ' όλο τον κόσμο ή από μεγάλες γεωγραφικές περιοχές προκειμένου ν' ανταγωνισθούν κατά ομάδες. Στην ουσία οι περισσότεροι των συμμετεχόντων αθλητών δεν τους ενδιαφέρει τόσο πολύ η νίκη της ομάδος τους όσο η προσωπική τους εμφάνιση, διότι εάν έχουν πολύ καλή απόδοση στους αγώνες θα έχουν υψηλότερες αποδοχές και πιθανόν να έχουν και σπουδαίες μεταγραφές σε μεγαλύτερους και πλουσιότερους συλλόγους.

Στην τρίτη περίπτωση των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων (Eurovision και άλλες) παρατηρούμε το εξής αξιοσημείωτο δηλαδή ενώ τις τελευταίες δεκαετίες έχουν ακουστεί και μεταδοθεί από τα ηλεκτρονικά μέσα πολλές χιλιάδες τραγούδια

ελαχιστότατα από αυτά διετηρήθησαν και παρέμεινα στη μνήμη του κοινού, τα υπόλοιπα ξεχάστηκαν ακόμα και από τους εκτελεστές τους.

Σήμερα σ' αυτές τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις δεν έχει πρωτεύοντα ρόλο η μελωδία, η αρμονία του τραγουδιού που εκτελείται αλλά το σπουδαιότερο ρόλο έχουν τα ηχητικά, τα φωτιστικά effe, η ενδυμασία και γενικά η κίνηση και η παρουσία του καλλιτέχνη στη σκηνή. Εάν με τον συνδυασμό όλων αυτών ο καλλιτέχνης κατορθώσει περισσότερο από τους άλλους να εντυπωσιάσει το κοινό που τον παρακολουθεί θα πάρει και το βραβείο του διαγωνισμού. Και εδώ οι συμμετέχοντες καλλιτέχνες επιδιώκουν να πάρουν την καλύτερη δυνατή σειρά όχι για την όποια καλλιτεχνικής τους αξία αλλά για ν' αποκτήσουν εμπορική αξία στις μελλοντικές οικονομικές συναλλαγές τους.

Στην τέταρτη περίπτωση των καλλιστείων παρατηρούμε ότι σήμερα πλέον ότι η εκδήλωση έχασε τελείως την ουσία της, παλαιότερα το φαινόμενο είχε την έννοια ότι οι προερχόμενες στον διαγωνισμό κοπέλες εξέθεταν το κάλλος τους και την φυσική τους ομορφιά όποια και αν είχαν.

Σήμερα εξέλειπε στις προσερχόμενες η φυσική ομορφιά και αντικατάσταση από την τεχνητή και επίκτητο. Συγκεκριμένα η σημερινή γυναίκα έχει την δυνατότητα να δημιουργήσει ωραίο σώμα επισκεπτόμενη τα διάφορα ινστιτούτα αδυνατίσματος, έχει τη δυνατότητα ν' αποκτήσει ωραίο πρόσωπο επισκεπτόμενη τους πλαστικούς ιατρούς χειρουργούς, έχει τη δυνατότητα να έχει ωραία μαλλιά επισκεπτόμενη τα καλύτερα κομμωτήρια, έχει τη δυνατότητα να εμφανίζεται στη σκηνή του διαγωνισμού με άψογο τρόπο επισκεπτόμενη τις σχολές μοντέλων, και τελικά ως προανέφερα εμφανίζουν τεχνητή ομορφιά, και όλη αυτή η προεργασία γίνεται ώστε μια εκ των διαγωνιζομένων να λάβει το βραβείο και μ' αυτό να διεκδικήσει μια θέση ηθοποιού, μοντέλου, τηλεπαρουσιάστριας ή να πραγματοποιήσει ένα πλούσιο γάμο.

Δεν είμαι σε θέση να βεβαιώσω ότι το ισχύον σύστημα προσφέρει άρτον αλλά το βέβαιον είναι ότι με τις κοινωνικές ανταγωνιστικές εκδηλώσεις προσφέρει θεάματα τα οποία έχουν διττή σκοπιμότητα αφενός να δημιουργούν πηγές αναπτύξεως οικονομικών συμφερόντων και διεκδικήσεων και αφετέρου να αποπροσανατολίζουν την φυλή από τα καθημερινά προβλήματά της η οποία σε τακτά χρονικά διαστήματα είναι αφοσιωμένη στο άθλημα και θέαμα.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ

Προφανώς για να επιτευχθεί το έργο της μεταβολής της ψυχολογίας του ανθρώπου ώστε να αμφισβητείται και η κρίση του αγαθού ανδρός ασχολούνται επισταμένως οργανωμένες ομάδες οικονομικών συμφερόντων ή διάφορα κέντρα εξουσίας επιστημονικοί και επαγγελματικοί σύλλογοι και γενικά κοινωνικοί παράγοντες ακόμη και η εκκλησία και χρησιμοποιούν ως εντολές κατά κύριο λόγο τις πιο κάτω αναφερόμενες κατηγορίες φυσικών προσώπων τα οποία (φυσικά πρόσωπα) προσπαθούν να κάνουν ότι είναι δυνατόν και αδύνατον προκειμένου να ικανοποιήσουν τις επιθυμίες του εντολέως των.

α) Παραγωγοί τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών

Παραγωγοί τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών είναι τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που αναλαμβάνουν το έργο να παρουσιάσουν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δια της τηλεοράσεως ή του ραδιοφώνου. Δηλαδή επιλέγουν το σενάριο, διαλέγουν τα πρόσωπα της παρουσιάσεως του, επιλέγουν την κατάλληλη μουσική, ρυθμίζουν την ανάλογη σκηνογραφία και σκηνοθεσία και τις άλλες λεπτομέρειες ώστε η εκπομπή να προβληθεί δημόσια με επιτυχία.

Προκειμένου να παρουσιάσουν μια συγκεκριμένη εκπομπή συνήθως λαμβάνουν εντολές από τους προϊσταμένους ιδιοκτήτες των καναλιών ή των ραδιοφωνικών σταθμών για το είδος, την φύση και τις επιδιώξεις της παρουσιάσεως που θα πραγματοποιήσουν οι παραγωγοί. Όμως οι εντολές που δίνονται είναι γενικής φύσεως διότι ο εντολέυς δεν είναι δυνατόν να εισέρχεται στις λεπτομέρειες της εκπομπής, και αυτό σημαίνει ότι ο παραγωγός εκτελών τις εντολές των τις συμπληρώνει υποχρεωτικά με ειδικές του θέσεις, απόψεις και περνά πολλά από τα ειδικά του μηνύματα στους θεατάς και ακροατάς. Δηλαδή αυτός ο παραγωγός έχει τη δυνατότητα του επηρεασμού του κοινού με την προβολή κατάλληλων θεμάτων που τον ενδιαφέρουν και τον συμφέρουν σε γενικότερες γραμμές. Αλλά και οι συντελεστές της παραγωγής σκηνοθέτες, μουσικοί, ηθοποιοί έχουν την δυνατότητα να περάσουν στο ευρύ κοινό κάποια δικά τους συνθήματα. Στο σημείο αυτό δεν επιμένω ότι όλα τα τηλεοπτικά ή ραδιοφωνικά προγράμματα γίνονται μόνο και επί σκοπώ να επηρεάσουν τους τηλεθεατές και ακροατές προς κάποια συγκεκριμένη κατεύθυνση κατόπιν ειδικών εντολών. Είναι πολλά προγράμματα τα οποία εκτελούνται με μόνο κίνητρο την ψυχαγωγία του κοινού, την αυξημένη τηλεθέαση και την αποκομιδή κερδών από τις ενδιάμεσες διαφημίσεις. Αλλά και σ' αυτές τις

κατά τ' άλλα αθώες εκπομπές οι συντελεστές της παραγωγής σκηνογράφοι, σκηνοθέτες, σεναριογράφοι, μουσικοί, ηθοποιοί κλπ περνούν και μεταφέρουν τις όποιες καλλιτεχνικές προτιμήσεις και βιώματα έχουν στο αδηφάγο κοινό, και εάν η προσφορά τους έχει καλλιτεχνική ή πνευματική αξία προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες, εάν όμως η προσφορά τους είναι πτωχή και ατάλαντος έχουν στα χέρια τους ένα επικίνδυνο εργαλείο να επηρεάζουν με αθλιότητες ή ηλιθιότητες το κοινό που αφομοιώνει όπως προαναφέραμε κατά το ταχύτερο τρόπο τα προϊόντα της πάσης φύσεως και αξίας εκπομπής.

β) Τηλεπαρουσιαστές και ραδιοσχολιαστές

Στην κατηγορία αυτή είναι συνήθως δημοσιογράφοι που έχουν το τυπικό προσόν να έχουν αποφοιτήσει από κάποια ανώτερα σχολή, οι οποίοι μετά την αποφοίτησή τους μάλλον έχουν διακόψει τις επαφές τους με την επιστήμη που σπούδασαν. Πλείστοι απ' αυτούς έχουν ευφυΐα και ευφράδεια είναι κομψοί και καλής εμφανίσεως αναλαμβάνουν το έργο της ενημερώσεως των ιθαγενών για την επικαιρότητα της ημέρας, αναλαμβάνοντας να σχολιάζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα το φιλοθεάμων κοινό για τα κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά προβλήματα της χώρας και δημιουργούν συγκεντρώσεις διαφόρων υποτίθεται επαειόντων οι οποίοι αυτοσχεδιάζοντας σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του διευθύνοντος την συζήτηση παρουσιαστού θεραπεύουν πάσαν νόσον και πάσαν μαλακία. Δυστυχώς αυτές οι εκπομπές έχουν μεγάλη τηλεθέαση και η πληθώρα των αδαών προσπαθεί αφενός να επιμορφωθεί από το περιεχόμενο της συζητήσεως αφετέρου να λύσει ίσως και υπαρξιακά προβλήματα και καταλήγουν σχεδόν όλοι να πείθονται με ότι προσφέρεται, και να μεταδίδουν σε τρίτους ότι έχουν παρακολουθήσει και προκειμένου να επιβάλλουν την δανεική γνώμη τους χρησιμοποιούν το ακαταμάχητο γι' αυτούς επιχειρήμα..... «μα το είπε η τηλεόραση».

Οι περισσότεροι αυτών των περιγραφόμενων τηλεπαρουσιαστών σαν άνθρωποι έχουν προσωπικές θέσεις - εάν δεν είναι πιστοί εντολοδόχοι άλλων - και προσωπικές γνώσεις γραμματικές και εγκυκλοπαιδικές. Αναφορικά με τις προσωπικές τους θέσεις είναι λογικό και φυσικό να προσπαθούν μέσω των παρουσιάσεών τους να επιβάλλουν στο κοινό με τα μέσα που διαθέτουν

Έχουμε άπειρα δείγματα ανθρώπων οι οποίοι έχουν διασυρθεί κοινωνικά και άλλων που έχουν γίνει λαϊκοί ήρωες από τις εκπομπές των αυτοσχέδιων εισαγγελιών

– δικαστικών – ανακριτών όταν ελαφρά τη καρδία εκδίδουν αποφάσεις επί παντός γεγονότος. Τολμώ να πω ότι μερικές φορές δεν είναι αμέτοχοι και αυτοκτονιών όταν οι αυτόχειρες επιπέσουν εις τον στόχο των εκπομπών τους.

Αναφορικά με τις γραμματικές ή εγκυκλοπαιδικές γνώσεις τους οι πλείστοι εξ' αυτών μη γνωρίζοντες επ' ακριβώς το θέμα είναι ημιμαθείς – ουδείς παντογνώστης – και η ημιμάθεια χείρων της αμάθειας, και τούτο σημαίνει ότι έχουν την ευχέρεια και την δυνατότητα να διαστρεβλώνουν τα πάσης φύσεως φαινόμενα και γεγονότα όταν αυτά κρίνονται και παρουσιάζονται τεκμηριωμένα στις γραμματικές ή εγκυκλοπαιδικές γνώσεις των παρουσιαστών τους. Αυτού του είδους οι παρουσιάσεις εκτός του ότι είναι δυνατόν ν δημιουργήσουν εσφαλμένες εικόνες και εντυπώσεις ενίοτε έχουν και ευνοϊκά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα οσάκις η κρατική εξουσία παραβλέπει ή αγνοεί διάφορα κοινωνικά φαινόμενα – και αυτό είναι σύνηθες – τότε προσβαλλόμενα αυτά από τις τηλεοπτικές εκπομπές δημιουργούν σάλο και υποχρεώνουν την διοίκηση να διορθώσει τα κακώς κείμενα που ηθελημένα αγνοεί και παρουσιάζονται στην τηλεόραση.

Το γεγονός αυτό της προβολής των παραπάνω στους τηλεοπτικούς σταθμούς έχει πάρει μορφή μεγάλης επιδημίας με ανυπολόγιστες συνέπειες. Δυστυχώς ο Έλληνας πιστεύει ότι θα δικαιωθεί περισσότερο και γρηγορότερα από τον Α ή Β τηλεπαρουσιαστή παρά από την βραδυπορούσα και άλλοτε ακινητοποιημένη ελληνική δικαιοσύνη. Σε πολλές περιπτώσεις ιθαγενείς δικαιώνονται από τον θόρυβο που δημιουργούν τα ηλεκτρονικά μέσα ενημερώσεως διότι το τέρας του δημοσίου ενοχλείται από τον θόρυβο και προσπαθεί να τον κοπάσει. Το πρόβλημα είναι πως ο Έλληνας θα προσεγγίσει τον τηλεοπτικό σταθμό και ποια θα είναι η συναλλαγή του με τον παραγωγό του προγράμματος ή με τον τηλεπαρουσιαστή. Εν πάσει περιπτώσει η μέθοδος αυτή είναι πολλές φορές άκρως επικίνδυνη όταν οι τηλεπαρουσιαστές προκειμένου να επιτύχουν το σκοπό τους υπερβαίνουν τα όρια της δεοντολογίας.

Αναφορικά με την εν γένει συμπεριφορά των τηλεπαρουσιαστών λέγεται το εξής γνωμικό «Πάλαι ποτέ προ τριάντα ετών άθελα τους δια της βίας οι Έλληνες εκυβερνώντο από 30 συνταγματάρχας σήμερα ηθελημένα και ευχαρίστως κυβερνώνται από 30 τηλεπαρουσιαστές».

γ) Δημοσιογράφοι

Πριν αναφερθώ στην συμπαθέστατη τάξη των δημοσιογράφων εργατών του πνεύματος οφείλω να τους διακρίνω από τους τηλεπαρουσιαστές. Οι τελευταίοι που

αυτοεπικαλούνται δημοσιογράφοι έχουν απωλέσει την ιδιότητα αυτή από την στιγμή που πραγματοποιούν σε μόνιμη βάση τηλεοπτικές παρουσιάσεις. Από την στιγμή αυτή ενδιαφέρονται για την εν πολλοίς θεατρική εμφάνιση τους στις οθόνες των τηλεοράσεων. Δεν έχουν το ικανό χρόνο να ερευνήσουν τα φαινόμενα και τα επίκαιρα γεγονότα και να συγγράψουν άρθρα αλλά αρκούνται να παρουσιάζουν στο κοινό τους ότι οι άλλοι αφανείς δημοσιογράφοι ετοιμάζουν.

Προς της διαδόσεως του ραδιοφώνου και της τηλεοράσεως οι δημοσιογράφοι των εντύπων και εφημερίδων ήσαν τα κύρια πρόσωπα επηρεασμού της κοινής γνώμης. Μετά όμως την ευρύτατη διάδοση των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής ενημερώσεως η κυκλοφορία των περιοδικών και εφημερίδων εμειώθη υπερβολικά και ανάλογα εμειώθη και ο επηρεασμός του κοινού από τα πάσης φύσεως έντυπα.

Οι δημοσιογράφοι ανάλογα των υπηρεσιών που προσφέρουν και ανάλογα του αντικειμένου της ενασχολήσεως τους διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

Στην πρώτη κατηγορία εκείνη που διαθέτουν αξιόλογη γενική ή ειδική μόρφωση αναφέρονται και περιγράφουν τα πραγματικά γεγονότα κατά τρόπο όσον είναι δυνατόν αντικειμενικό.

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν εκείνοι που χρησιμοποιούν τα έντυπα προκειμένου να θηρεύσουν τους αναγνώστες με διαφόρου είδους ειδήσεις ή γεγονότα αδιαφορώντας για την αλήθεια του δημοσιεύματος. Είναι αρκετό για την κατηγορία αυτή των δημοσιογράφων το γεγονός ότι προσελκύουν αναγνώστες.

Στη τρίτη κατηγορία ανήκουν εκείνοι που χρησιμοποιούν τα έντυπα προκειμένου να έχουν οικονομικά οφέλη από μια δημοσίευση ή ακόμη και από την αποσιώπηση ενός γεγονότος. Αυτός ο συνδυασμός και των τριών κατηγοριών των δημοσιογράφων δια μέσω των εντύπων δημιουργούν κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό την κοινή γνώμη την οποίαν και κατευθύνουν προς την Α ή Β θέση. Ανάλογα με τον χαρακτήρα των δημοσιογράφων των πιο πάνω κατηγοριών διακρίνονται και τα πάσης φύσεως έντυπα που εκδίδονται.

δ) Δημιουργοί της εικόνας του προσώπου (*image makers*)

Παλαιότερα δηλαδή περίπου πριν από 80 χρόνια άνθρωποι ικανοί που είχαν τα κατάλληλα προσόντα εγένετο αρχηγοί και ηγέτες του στρατού, της πολιτικής, των επιστημών, της οικονομίας και γενικότερα της κοινωνίας. Αργότερα και ίσως πριν από 60 χρόνια δηλαδή μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα ή το υφιστάμενο σύστημα της εποχής – όπως θα δούμε πιο κάτω –

διαπίστωσε εγκαίρως ότι οι ανερχόμενοι άνθρωποι ικανοί σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας ήσαν οι περισσότεροι ανεξάρτητοι, ελεύθεροι, ασυμβίβαστοι και κυρίως επικίνδυνοι για τους στόχους και τις επιδιώξεις των υφισταμένων οικονομικών συμφερόντων και του ισχύοντος συστήματος. Για την αντιμετώπιση αυτού του κινδύνου δηλαδή να αναλαμβάνουν ηγετικές θέσεις στις κοινωνίες ικανοί ελεύθεροι και ανεξάρτητοι άνθρωποι, τα οικονομικά καθεστάτα και το ισχύον σύστημα προτίμησε να τους αποκλείσει αλλιώς να παρεμποδίσει την άνοδό τους εις τα ύπατα αξιώματα. Αντ' αυτών προώθησε σ' όλες τις ηγετικές θέσεις ανθρώπους που ήσαν ολιγότερον ικανοί, ολιγότερον ελεύθεροι, περισσότερον συμβιβαστικοί αλλά κυρίως περισσότερο πειθαρχικοί στους εντολείς του συστήματος. Αλλά αυτοί οι άνθρωποι των συγκριτικά μειωμένων ικανοτήτων που προωθούνται να γίνουν ηγέτες στερούνται των καταλλήλων προσόντων για την εικόνα του ηγέτου ή αρχηγού και ως εκ τούτου οι επιλεγμένοι άνθρωποι για τη θέση αυτή, με τις δημοκρατικές διαδικασίες δεν θα εγένοντο αποδεκτοί από την πλειοψηφία του λαού. Προς τούτο και για να διασκεδάσουν την κρίση των ψηφοφόρων ως προς την αξία των προτεινόμενων προσώπων δημιούργησαν κατ' απομίμηση ηγέτες «μαϊμού» οι οποίοι είχαν τη φυσική παρουσία του αρχηγού αλλά εστερούντο των πνευματικών προσόντων αλλά και εν γένει των ικανοτήτων του. Για το εγχείρημα αυτό δηλαδή της προκατασκευής των αρχηγών – ηγετών συμβάλλουν πολλοί παράγοντες και πρόσωπα μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι δημιουργοί της εικόνας ενός προσώπου του οποίου και διαμορφώνουν αναλόγως των στόχων που επιδιώκει.

Η κατηγορία αυτή των ανθρώπων αποτελείται από ευφυείς επαγγελματίες με πολλές κοινωνικές εμπειρίες και σοβαρές σπουδές. Το έργο των δημιουργών της εμφανίσεως του προσώπου, δίκην σκηνοθέτου του θεάτρου, είναι η με φορτικότητα υπομονή και επιμονή διδασκαλία του μαθητή τους για την συμπεριφορά του εν γένει. Δηλαδή του διδάσκουν τον τρόπο της ομιλίας του που θα είναι άλλοτε ήπιος και πότε επιβάλλεται να είναι δυνατός, ο οποίος θα είναι διαφορετικός απευθυνόμενος σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις, ρυθμίζουν τον τρόπο βαδίσματός αργός ή γρήγορος, ευθυτενής ή σκυφτός προσδιορίζουν την ενδυμασία, τα χρώματα των ενδυμάτων και υποδημάτων και αυτοί επιλέγουν το είδος της ενδύσεως το οποίο πρέπει κατ' αυτούς να διαφέρει από τόπο εις τόπον και χρονικά κατά το διάστημα της ημέρας ή της νυκτός. Διδάσκουν τον τρόπο ενδιαιτήσεως την χρήση ή μη αλκοολούχων ποτών ακόμη και τον τρόπον και χρόνο του γέλωτος ή του κλάματος του ηγέτου.

Εκφεύγει της παρούσης ή περαιτέρω ανάλυση του έργου των κατασκευαστικών προσωπικοτήτων το οποίο εν πάσει περιπτώσει είναι μεγάλο και σημαντικό. Αρκούμεθα να επισημάνουμε ότι αν και τ' αποτελέσματα είναι σημαντικά το μοντέλο του σημερινού αρχηγού είναι ψεύτικο και για εκείνους που γνωρίζουν περισσότερα τελείως συνηθισμένο.

ε) Επικοινωνιολόγοι

Υπάρχουν δυο κατηγορίες επικοινωνιολόγων. Στην πρώτη εξειδικευμένα πρόσωπα αναλαμβάνουν την αποστολή να διδάξουν στους ανθρώπους την μέθοδο και διάφορους τρόπους να έχουν πνευματική και ψυχική επαφή μεταξύ τους. Το έργο αυτό είναι σημαντικό διότι σε πολυπρόσωπες κοινωνικές ομάδες οι ανθρώπινες σχέσεις είναι χαλαρές και τα άτομα αισθάνονται απομονωμένα. Αυτή η αποστολή των κοινωνιολόγων είναι ιδιαίτερα σημαντική διότι συμβάλλει στην ψυχική ηρεμία των ατόμων και ασφαλώς προάγει το ανθρώπινο γένος στην κοινωνική του συμβίωση. Στη δεύτερη τα ίδια ή διάφορα εξειδικευμένα πρόσωπα αναλαμβάνουν την αποστολή να διδάξουν ορισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα τον τρόπο και τη μέθοδο επικοινωνίας τους με τον υπόλοιπο κόσμο. Σ' αυτή την περίπτωση η σχέση του επικοινωνιολόγου με το πρόσωπο και με το κοινό είναι επαγγελματική και πελατειακή δηλαδή διδάσκεται ο τρόπος που το πρόσωπο θα επικοινωνεί με το περιβάλλον προκειμένου να έχει οφέλη οικονομικά, πολιτικά, αθλητικά, θρησκευτικά, κοινωνικά κ.α.

Κατά το παρελθόν η δυνατότης επικοινωνίας του προσώπου με το περιβάλλον ήταν χάρισμα. εκείνος που είχε την ικανότητα επικοινωνούσε με τους συνανθρώπους και αποδείκνυε την όποια αξία και εάν είχε. Αντιθέτως οι στερούμενοι του χαρίσματος δεν ήταν δυνατόν ν' αποδείξουν την αξία τους η οποία παρέμενε κρυφή και ως εκ τούτο εστερούντο της κοινωνικής παραδοχής. Με την πάροδο όμως του χρόνου η κατάσταση μετεβλήθει και η επικοινωνία από φυσικό χάρισμα εγένετο επίκτητο δηλαδή άνθρωποι στερούμενοι της φυσικής ικανότητας της επικοινωνίας διδάσκονται από τα εξειδικευμένα πρόσωπα τις μεθόδους και την τέχνη του επικοινωνείν με το περιβάλλον. Με αυτή τη λογική η επικοινωνία κατέστη θέμα οικονομικό και όποιος διαθέτει χρήμα για την αμοιβή των επικοινωνιολόγων έχει την ευχέρεια να διασπείρει τις ιδέες του ανεξαρτήτως της αξίας του περιεχομένου τους.

Σήμερα η τάξη των επικοινωνιολόγων της δευτέρας κατηγορίας έχει καταλάβει τους χώρους της πολιτικής ζωής του εμπορίου των ελευθέρων

επαγγελματιών τις δημόσιες υπηρεσίες και επεκτείνεται συνεχώς σ' όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Δεν θα ήτο τολμηρό εάν ελέγγοτο ότι και οι θρησκείες χρησιμοποιούν τις μεθόδους της επικοινωνίας προκειμένου τα ιερά κείμενα που διδάσκουν οι λειτουργοί της εκκλησίας να έχουν την ευρύτερη δυνατή απήχηση στους πιστούς. Τέλος δεν νοείται προσηλυτισμός χωρίς τη συμμετοχή της τέχνης της επικοινωνίας.

Οι επικοινωνιολόγοι της δευτέρας κατηγορίας αλλοιώνουν την κρίση του περιβάλλοντος διότι συνδράμουν την παρουσία προσώπου με τεχνικές ή επίκτητες ιδιότητες.

Στ) Εταιρείες Δημοσκοπήσεων

Η δημοσκόπηση είναι μια νέα μέθοδος που βρήκε το κοινωνικό σύστημα προκειμένου να διαπιστώνει ανά πάσα στιγμή την κοινή γνώμη επί του οποιουδήποτε ενδιαφέροντος θέματος. Οι δημοσκοπήσεις γίνονται από ομάδες ανθρώπων που ανήκουν σ' εταιρείες και που οι τελευταίες αναμένουν κέρδη για την εργασία που προσφέρουν. Οι υπάλληλοι αυτοί των εταιρειών απευθύνονται σ' όλους τους ανθρώπους ή σε ορισμένες κατηγορίες θέτουν ερωτήσεις και εκ των απαντήσεων που λαμβάνουν εξάγουν συμπεράσματα ή εάν ένας πολιτικός είναι περισσότερο δημοφιλής του αντιπάλου του ένα πολιτικό κόμμα έχει ευρύτερη απήχηση στην κοινωνία μια πολιτική που ακολουθείται από την εξουσία είναι ορθή ή λανθασμένη ένα προϊόν που κυκλοφορεί στην αγορά ή μια υπηρεσία που προσφέρεται τυγχάνουν της προτιμήσεως του κοινού και ασφαλέστατα επηρεάζουν τις ανθρώπινες κρίσεις και σε πολλές περιπτώσεις επιτυγχάνουν τους κρυφούς στόχους των δημοσκοπήσεων. Δηλαδή στο πρώτο παράδειγμα δημιουργούν στο κοινό πεποίθηση νίκης υπέρ του πολιτικού ή του κόμματος που προηγείται στη δημοσκόπηση. Στο δεύτερο παράδειγμα δημιουργούν στο κοινό πεποίθηση ότι είναι ενδεδειγμένη η πολιτική που ακολουθείται από την κυβέρνηση στο τρίτο παράδειγμα δημιουργείται στο κοινό πεποίθηση ότι το προϊόν ή η υπηρεσία που προσφέρεται είναι η καλλιτέρα. Στις περισσότερες κοινωνίες υπάρχει αυστηρό νομικό πλαίσιο εις το οποίον εξελίσσονται οι δημοσκοπήσεις της κοινής γνώμης, παρ' όλα αυτά οι υφιστάμενες διατάξεις δεν προσφέρουν το τεκμήριο της γνησιότητας. Οι δημοσκοπήσεις δεν πραγματοποιούνται από αδιάφθορα πρόσωπα αλλά από ανθρώπους που έχουν οικονομική εξάρτηση και υπαλληλική σχέση με τον εργοδότη που είναι συνήθως μια ανώνυμη εταιρεία, που σημαίνει ότι το αποτέλεσμα της δημοσκοπήσεως θα πρέπει να προσεγγίζει λιγότερο ή

περισσότερο τις απόψεις ή τις επιθυμίες της τελευταίας η οποία πρέπει να λογοδοτήσει και να προσφέρει καλές υπηρεσίες εις τον εντολέα της. Στην πράξη υπάρχουν πολλών ειδών δημοσκοπήσεις πχ εκείνες τα αποτελέσματα των οποίων πρόκειται να δημοσιευθούν και εκείνες ιδιωτικής χρήσεως, δηλαδή σ' αυτές που ο εντολέυς επιθυμεί να γνωρίζει την θέση της κοινής γνώμης για κάποιο συγκεκριμένο θέμα χωρίς να θέλει να γνωστοποιηθούν τα αποτελέσματα εις το ευρύ κοινό. Οι τελευταίες είναι αληθέστερες των πρώτων διότι δεν χρησιμοποιούνται δια την δημιουργία εντυπώσεων στο κοινό, αλλά δια την ουσιαστική ενημέρωση του ενδιαφερομένου και προσελκύντος την δημοσκόπηση. Επίσης υπάρχουν δημοσκοπήσεις άνευ εντολής σε επίκαιρα θέματα που πραγματοποιούνται από οργανισμούς, εταιρείες και από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης τα αποτελέσματα των οποίων προσφέρονται συνήθως με αδρά αμοιβή σ' εκείνους οι οποίοι ωφελούνται απ' αυτά. Η δημοσκόπηση βασίζεται σε μια τέχνη ή επιστήμη σχετικά νέα και εξαπλούται διαρκώς τις τελευταίες δεκαετίες και προβλέπεται ότι θα ασκεί σπουδαία επιρροή στις ανθρώπινες κοινωνίες όταν με τ' αποτελέσματα της θα έχει την δυνατότητα να χαράσσει κατευθύνσεις. Ο άνθρωπος από την φύση του έχει την ροπή να συντάσσεται με τον ισχυρότερο και αυτή την ροπή καλύπτει απόλυτα το αποτέλεσμα μιας δημοσκόπησης.

ζ) Αναλυτές

Οι αναλυτές είναι μια κατηγορία επιστημόνων που έχουν ειδικές γνώσεις και προσπαθούν να ερμηνεύσουν τα κοινωνικά φαινόμενα. Δηλαδή υποτίθεται ότι ανευρίσκουν τις αιτίες που προκάλεσαν το φαινόμενο, προσδιορίζουν τ' αποτελέσματα και προβλέπουν τις πιθανότητες επανεμφάνισής του.

Η έννοια του αναλυτού ξεκίνησε από τους βιολόγους χημικούς, ψυχολόγους, ψυχιάτρους και επεκταθεί και σε άλλους κλάδους της δραστηριότητας της κοινωνικής ζωής με ταχύτατους ρυθμούς. Σήμερα πλέον έχουμε πληθώρα αναλυτών όπως τους οικονομικούς, τους πολιτικούς, τους στρατιωτικούς, τους αθλητικούς αναλυτές κ.α.

Οι αναλυτές σήμερα διαδραματίζουν κατ' επίφαση σπουδαία αποστολή διότι με τις αναλύσεις και τις υποδείξεις τους επηρεάζουν σημαντικά τα έργα και τις ημέρες των ανθρώπινων κοινωνιών και οι άνθρωποι προσπαθούν με πράξεις ή παραλείψεις να ακολουθήσουν τις οδηγίες τους προκειμένου να αποτρέψουν την έλευση δυσάρεστων φαινομένων. Προσωπικά πιστεύω ότι οι απόψεις των αναλυτών στηρίζονται στην φιλοσοφική θεωρία της φαινομενοκρατίας που στην ανθρώπινη

γνώση είναι προσιτά μόνο τα φαινόμενα και όχι η ουσία των πραγμάτων και στην επίσης φιλοσοφική θεωρία της φαινομενολογίας που είναι η μέθοδος δια της λογικής και της καθαρής συνειδήσεως αντιμετώπιση της πραγματικότητας. Και οι δυο θεωρίες δεν καταλήγουν σε κοινά παραδεκτές και αναμφισβήτητες θέσεις που σημαίνει ότι και οι απόψεις των αναλυτών πολλές φορές δεν καλύπτονται από το τεκμήριο της αλήθειας. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα συμπεράσματα των αναλυτών είναι αυθαίρετα και η πιθανή προσέγγιση του φαινομένου οφείλεται ίσως σε τυχαίο γεγονός. Δηλαδή ουδείς αναλυτής μπορεί να προσδιορίσει επακριβώς την αύξηση της αξίας ενός νομίσματος ή της τιμής ενός αγαθού, και εάν κάποτε συμβεί τούτο θα σημαίνει ότι τούτο είναι κοινό μυστικό που δεν χρειάζεται ανάλυση και επεξεργασία. Παρά ταύτα οι αναλυτές καίτοι κινούνται σε σκοτεινούς χώρους προγνώσεως των φαινομένων εντούτοις επηρεάζουν τις ανθρώπινες κοινωνίες και περισσότερο όταν οι αναλύσεις γίνονται κατ' εντολή της κρατικής εξουσίας οπότε και αποτελέσματα των αναλύσεων λαμβάνουν μεγαλύτερη δημοσιότητα.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ (ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ) ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΥ

Το σύστημα που επιθυμεί να επηρεάσει την ψυχολογία του όχλου προς κάποια συγκεκριμένη κατεύθυνση ώστε να έχει την επιθυμητή γι' αυτό συμπεριφορά του έχει αναθέσει σ' άτομα ή σε ομάδες προσώπων που έχουν ευρεία μόρφωση και είναι εξειδικευμένοι στην ανθρώπινη ψυχολογία να βρίσκουν μηνύματα συνδυασμούς γεγονότων, χρωμάτων, φράσεων, ήχων και ότι άλλο είναι αναγκαίο που εκπεμπόμενα να εξυπηρετούν το σύστημα, δηλαδή να επηρεάζουν τον άνθρωπο.

Η εργασία που παράγεται από τους ειδήμονες γι' αυτό τον σκοπό είναι περισπούδαστος και συνεχώς με την πάροδο του χρόνου εξελίσσεται και παράγει διαρκώς νέους τρόπους μεθόδους και σχήματα επιρροής. Το υλικό που δημιουργείται από τα συγκεκριμένα άτομα η ομάδες είναι ανυπολόγιστο κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο κοινός νους του ανθρώπου ν' αδυνατεί να συλλάβει. Δηλαδή ο κάθε ένας από μας δεν μπορεί ν' αντιληφθεί εάν το οποιοδήποτε μήνυμα εικόνα ή ήχος είναι αληθινά ή όχι και εάν όχι τι ακριβώς υποκρύπτεται από την εκπομπή και ποιος είναι ο ουσιαστικός σκοπός της εμφανίσεώς του.

Δυστυχώς ο όχλος εις τον οποίον απευθύνονται οι εικόνες, οι ήχοι και τα κείμενα δεν προσπαθεί να τα ερμηνεύσει αλλά τα δέχεται όπως αυτά προσφέρονται και επηρεάζεται αναλόγως. Όπως αναφέραμε προηγουμένως η προπαγάνδα και η διαφήμιση τελείωσαν πλέον και δεν θα επηρεάζουν τον ανθρώπινο νου τώρα χρησιμοποιούνται νέοι μέθοδοι.

Στην παρούσα είναι αδύνατο και εκτός θέματος ν' αναλύσουμε τον τρόπο, την λειτουργία και την απήχηση των τεχνασμάτων και την επιρροή τους στην ανθρώπινη ψυχολογία θ' αρκεστούμε να αναφέρουμε λίγα μόνο παραδείγματα των τεχνασμάτων δια την κατανόηση του φαινομένου.

α) Τα μηνύματα των αντιθέσεων

Αντίθεση είναι η σχέση των εννοιών ή κρίσεων που η μια αποκλείει την άλλη. Έχουμε τρία είδη αντιθέσεων την αντιφατική αντίθεση πχ φως και όχι φως την ενάντια αντίθεση πχ λευκός – μαύρος και την υπενάντια αντίθεση πχ μερικοί είναι θρήσκοι και άλλοι είναι άθρησκοι. Κατά την τυπική λογική είναι αδύνατη η συνύπαρξη δυο αντιθέτων θέσεων οπότε η επικρατούσα απορρίπτει την άλλη εκτός εάν απορρίπτονται και οι δυο και δημιουργείται μια νέα κρίση επονομαζόμενη σύνθεση που προέρχεται από τις αντιθέσεις. Η λογική και φιλοσοφική έννοια των αντιθέσεων ανοίγει ευρύτατο πεδίο και δημιουργεί πολλές ευκαιρίες σ' εκείνους που

επιδιώκουν να επηρεάσουν την ανθρώπινη ψυχολογία υπέρ μιας συγκεκριμένης θέσεως. Όταν δεν προβάλλεται το φως δυο τινά είναι δυνατόν να συμβούν ανάλογα του τρόπου προσφοράς, ή θ' αναζητηθεί το φως ή ο άνθρωπος θα συνηθίσει στο ημίφως. Όταν δεν προβάλλεται ο λευκός πιθανόν ο άνθρωπος να συνηθίσει τους εγχρώμους. Όταν προβάλλονται τα έργα και οι ημέρες των αθρήσκων είναι βέβαιοι ότι ο άνθρωπος θα προσπαθήσει και θα βρει τον θρησκευόμενο. Ο λογικός ψυχολογικός και φιλοσοφικός νόμος των αντιθέσεων αποτελεί σπουδαίο όπλο και κατάλληλη μέθοδο για εκείνους που επιδιώκουν να επηρεάσουν την ανθρώπινη ψυχή. Ενδεικτικά στο συγκεκριμένο θέμα θ' αναφέρω τα εξής: η γάτα είναι ένα κατοικίδιο ζώο και αγαπητό σε πολλούς ανθρώπους. Το ποντίκι είναι ένα άσχημο ζώο φορέας μολυσματικών ασθενειών το οποίο ο άνθρωπος απεχθάνεται και προσπαθεί να το εξολοθρεύσει. Μεταξύ των δυο αυτών ζώων ο άνθρωπος ασφαλώς εκδηλώνει την προτίμησή του για την γάτα και την αποστροφή του για το ποντίκι. Παρά ταύτα στα προβαλλόμενα cartoons που απεικονίζουν τις διενέξεις μεταξύ της δυνατής γάτας και του αδυνάμου ποντικιού το φιλοθεάμον κοινό τάσσεται ανεπιφύλακτα υπέρ του ποντικιού διότι αυτό το κατά τα άλλα άσχημο και μολυσμένο ζώο εμφανίζεται στην οθόνη σαν το αδύνατο μέρος της διενέξεως. Η κλοπή αποδοκιμάζεται από την κοινωνική ομάδα και από την έννομη τάξη τιμωρείται ο κλέφτης. Πάρα ταύτα το «κλεφτρόνι» που αφήρεσε βίαια ή κρυφά κάποιο περιουσιακό στοιχείο ανύποπτου ανθρώπου προστατεύεται και κερδίζει την συμπάθεια μεγάλου μέρους του φιλοθεάμονος κοινού όταν προσπαθεί ν' αποφύγει την σύλληψή του από τον αστυφύλακα. Αυτή η ψυχική διάθεση των αντιθέσεων των ανθρώπων εκτός των ορίων οποιασδήποτε λογικής υπέρ του αδύνατου ή του κυνηγημένου σ' αρκετές περιπτώσεις εγγίζει τα όρια του παροξυσμού. Στην Ελλάδα αλλά και σε άλλα υποτίθεται πολιτισμένα κράτη στυγεροί εγκληματίες καταδικασμένοι σε ισόβια ή σε κάθειρξη πολλών ετών έχουν γίνει για ορισμένες ανθρώπινες ομάδες ινδάλματα ηρωισμού.

Η ηρωποίηση πολλών εγκληματιών αποδεικνύεται από το ενδιαφέρον μέρος του κοινού για τη ζωή τους. Πολλών η ζωή και η δράση εγένετο κινηματογραφικό έργο και το φιλοθεάμων κοινό απέρχεται των αιθουσών προβολής με έντονη θλίψη διότι εφονεύθη ή συνελήφθη ο ήρωας της ταινίας που δεν είναι άλλος από ένα γνωστό κακοποιό.

Συνεπώς η κατάλληλος προβολή μιας θέσεως δημιουργεί μοιραίως την αντίθεση που ενδεχομένως ήταν και ο σκοπός της προβολής της...

β) Τα μηνύματα της επαναλήψεως των εικόνων

Η προβολή μιας συγκεκριμένης εικόνας σε τακτά χρονικά διαστήματα είναι δυνατόν ν' αλλοιώσει την ψυχική διάθεση του δέκτου σε σημείο ώστε ν' αποδεχθεί πλήρως το περιεχόμενό της. Το μυστικό στην προκειμένη μέθοδο επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής είναι η προβολή της εικόνας να γίνεται με μελετημένους και κατάλληλους χρόνους διότι αν αυτή επιχειρείται σε πολύ σύντομα χρονικά διαστήματα – δηλαδή συνεχώς – επιφέρει τελείως αντίθετα αποτελέσματα. Όταν δηλαδή ο αποδέκτης δεν έχει προλάβει να αφομοιώσει την εικόνα στην πρώτη προβολή και επέρχεται αμέσως η επανάληψή της τότε απορρίπτει και τις δυο μαζί και παραμένει ανεπηρέαστος του συγκεκριμένου μηνύματος.

Η μέθοδος αυτή της επαναλήψεως των εικόνων σε μελετημένα χρονικά διαστήματα έχει σπουδαία αποτελέσματα αναφορικά με τον επηρεασμό του ανθρώπου. Έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει το χρώμα της επιλογής στην ανθρώπινη ομάδα, η διαρκής προβολή ενός χρώματος και σε κατάλληλο φωτισμό σε συνδυασμό με άλλα χρώματα των οποίων η προβολή είναι εσκεμμένα κακής ποιότητας δημιουργεί εθισμό στο ανθρώπινο μάτι ν'αρέσκεται στο κατάλληλα και συνεχώς προβεβλημένο χρώμα. Με την ίδια μέθοδο της επαναλήψεως προβολής εικόνων δημιουργούνται μοντέλα ανθρώπων ή και αντικειμένων. Πχ σήμερα που διατυπώνεται αυτή η άποψη έχει δημιουργηθεί στην κοινωνική ομάδα η εικόνα της ωραίας γυναίκας που έχει τις προδιαγραφές της επιτηδευμένης προβολής. Γυναίκες που αντικειμενικά έχουν αρμονικά και συμμετρικά χαρακτηριστικά απορρίπτονται διότι στερούνται των προδιαγραφών της κατ'επανάληψη προβολής της εικόνας. Η μέθοδος αυτή έχει την ικανότητα να καταστρέψει ή να απορρίψει καλλονές κλασσικής ομορφιάς όπως πχ είναι η Αφροδίτη με το να πείσει το κοινό ότι το κάλλος της θεάς αναγνωρίζετο από ειδικούς άλλων εποχών όταν τα κριτήρια της ομορφιάς ήταν τελείως διαφορετικά των σημερινών. Ενδεικτικώς αναφέρω ότι το έτος 1960 με την μέθοδο της επαναλήψεως των εικόνων είχε καθιερωθεί παγκοσμίως σαν πρότυπο ομορφιάς ένα mannequin ονόματι Twigy το οποίον σαν ειδικό χαρακτηριστικό ενεφάνιζε την αδυναμία του σώματός της. Το μοντέλο αυτό έπαψε για άγνωστους λόγους να προβάλλεται και το κάλλος που κάποτε εξέπεμπε στην κοινωνική ομάδα με την πάροδο ολίγων δεκαετιών εξηφανίσθη.

Τέλος τέτοια μηνύματα επαναλήψεως των εικόνων είναι ευχερές να δημιουργούνται στην κοινωνία ινδάλματα σ' όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες, στην πολιτική, στην τέχνη, στον αθλητισμό ακόμη και στη θρησκεία. Ένα ίνδαλμα

μπορεί να είναι μια φανταστική εικόνα μια ιδεατή μορφή μια ιδεώδης ύπαρξη που καταλήγει να γίνεται και αντικείμενο θαυμασμού ακόμη και λατρείας. Σ' αυτό το σημείο συμβάλλει και το σύνδρομο της ανθρώπινης μιμήσεως.

γ) Τα μηνύματα της συγκαλύψεως (αποπροσανατολισμός)

Εννοιολογικά ο προσανατολισμός σημαίνει την στροφή του ανθρώπου προς ανατολώς άλλως την γενική κατατόπισή του, την κατεύθυνσή του, τον προσδιορισμό της διευθύνσεως του βορρά άλλως η πράξη που σημειώνουμε τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα κλπ.

Η έννοια του προσανατολισμού αρχικά απαντάται στην αστρονομία, στην βιολογία, ζωολογία, μαθηματικά, γεωμετρία κλπ και μετέπειτα στο επάγγελμα των ανθρώπων ο επαγγελματικός προσανατολισμός προ μερικών δεκαετιών από τους φιλόλογους, ψυχολόγους από τους δημοσιογράφους και από πολλές κατηγορίες σκεπτόμενων ανθρώπων η έννοια του προσανατολισμού επεκταθεί και σε άλλες πολλές ανθρώπινες πνευματικές και ψυχικές δραστηριότητες. Σήμερα χρησιμοποιούμε την έννοια της λέξεως προσανατολισμός, στη θρησκεία, στην οικονομία, την πολιτική, στον αθλητισμό και σε άλλες πολλές ανθρώπινες δραστηριότητες. Μεταφορικά ο αποπροσανατολισμός με την ευρύτατη σημασία της λέξεως σημαίνει ότι ο άνθρωπος από λόγους που θ' αναφέρουμε δεν μπορεί να βρει την ανατολή, δεν κατατοπίζεται, δεν βρίσκει την κατεύθυνση που σκόπευε, και τούτο το συναίσθημα απαντάται αναλογικά στις κοινωνικές δραστηριότητες του. Ο κύριος λόγος εκ του οποίου επέρχεται ο αποπροσανατολισμός είναι ότι δημιουργείται στην ανθρώπινη ψυχή σύγχυση και ταράσσεται η κανονική πνευματική λειτουργία και προς στιγμή ο άνθρωπος αδυνατεί ν' ανεύρει την κατεύθυνση του ή τις προγραμματισμένες επιδιώξεις του. Τούτο συμβαίνει διότι ένα άλλο ισχυρό γεγονός ή έντονο φαινόμενο εμφανίζεται απότομα το οποίο λόγω του ισχυρού ή του κραυγαλέου χαρακτήρα του καταλαμβάνει ένα ευρύτατο φάσμα του ψυχικού κόσμου. Τότε δημιουργούνται έντονα συναισθήματα χαράς λύπης, ενθουσιασμού, φόβου, αγανακτήσεως στην κοινωνική ομάδα τα οποία εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ανθρώπινης διανοήσεως. Ο άνθρωπος που βρίσκεται στο καθεστώς της έντονης χαράς ή λύπης, ο άνθρωπος που είναι αγανακτισμένος ή φοβισμένος λένε ότι σ' αυτή τη φάση δεν σκέπτεται λογικά που σημαίνει ότι δεν βρίσκει εύκολα την ανατολή, που σημαίνει ότι δεν μπορεί να κατατοπιστεί για τα προβλήματα που έχουν την

προτεραιότητα, που σημαίνει ότι αδυνατεί την συγκεκριμένη στιγμή να λάβει την ορθή κατεύθυνση στους στόχους και τις επιδιώξεις του.

Αυτή η ανωμαλία στην λειτουργία της ανθρώπινης ψυχής είναι δυνατόν μερικοί επιτήδαιοι να εκμεταλλευτούν κατάλληλα προκειμένου να σκεπάσουν ν' αποσιωπήσουν ν' αποκηρύξουν σε ορισμένη κατηγορία ανθρώπων την ανατολή, τις κατευθύνσεις τους ή τις προγραμματισμένες επιδιώξεις τους και με την έντονη και κατάλληλη προβολή θεμάτων και γεγονότων να δημιουργήσουν στη ψυχή των αποδεκτών συναισθήματα χαράς, λύπης, ενθουσιασμού, φόβου ή αγανακτήσεως και συγκαλύπτουν εκείνα που υπό ομαλίας συνθήκας και άνευ παρεμβολών θα απασχολούσαν την ανθρώπινη ομάδα.

Τα μηνύματα της συγκαλύψεως είναι έν εκ των σημαντικότερων όπλων επηρεασμού της ανθρώπινης ψυχής διότι είναι δυνατόν κατ' επανάληψιν και κατά περίπτωση ν' αλλοιώνει αποτελεσματικά την ανθρώπινη βούληση.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εν συντομία η δημοκρατία είναι το πολίτευμα στο οποίο την κυριαρχία έχει ο λαός και το οποίο ο ανώτατος άρχων, ο ηγέτης είναι αιρετός. Κανένας ορισμός της λέξης «δημοκρατία» δεν μπορεί ν' αποδώσει πιστά και να περιλάβει όλα τα ιστορικά γεγονότα που περιέχει αυτή η έννοια. Για μερικούς σημαίνει ότι είναι ο τρόπος κυβερνήσεως του λαού, γι' άλλους είναι το σύστημα ή η μέθοδος της καταργήσεως της οικονομικής ανισότητας μεταξύ των πολιτών, τέλος υποστηρίζεται ότι με τις δημοκρατικές διαδικασίες περιορίζονται τα οικονομικά, φυλετικά, θρησκευτικά προνόμια υπέρ ορισμένων τάξεων. Εν πάσει περιπτώσει ο όρος δημοκρατία αλλάζει διαρκώς ανάλογα με τον τόπο και το χρόνο. Έτσι το ίδιο σύστημα που για ένα μέλος της άρχουσας τάξης ήτο δημοκρατικό εθεωρείτο από τα στοιχεία των υπολοίπων τάξεων σαν στενοκέφαλη και ολιγαρχική μέθοδος διακυβερνήσεως.

Σύμφωνα με τις απόψεις φιλοσόφων και αναλυτών της έννοιας της δημοκρατίας και για την ύπαρξη και θεμελίωση της απαιτούνται πρώτον η ελευθέρα συμμετοχή παντός επιθυμούντος εις την διαδικασία της εκλογής δεύτερον το σύστημα να επιτρέπει στον μέσο άνθρωπο να επιδιώκει επιτυχώς την οικονομική ισότητα με άλλους συνανθρώπους του τρίτον να υπάρχει για όλους τους πολίτες θρησκευτική και εκπαιδευτική ισότης και τέταρτον πάντες ανεξαρτήτως οικονομικής επιφάνειας να είναι ίσοι ενώπιον του νόμου.

Δυστυχώς από τις τέσσερις προϋποθέσεις που ορίζει το δημοκρατικό πολίτευμα ουδεμία εφαρμόζεται και ερωτάται ποιο είναι το πολίτευμα όταν τα θεμελιώδη στοιχεία της υπάρξεως του αμφισβητούνται;

Αναφορικά με το πρώτο θέμα της ελευθέρως συμμετοχής παντός επιθυμούντος εις την διαδικασία της εκλογής τούτο πρακτικά δεν ισχύει και είναι ανεφάρμοστο διότι η είσοδος οιοδήποτε εις την πολιτική κόνιστρα προϋποθέτει ότι πρέπει να έχει διασυνδέσεις με τους μηχανισμούς ενός κόμματος και να προσεγγίζει ή να αποδέχεται την γνώμη του αρχηγού, τούτο όμως είναι δυσχερές και για πολλούς ακατόρθωτο, διότι όλοι γνωρίζουμε τη μάχη που διεξάγεται από τους υποψηφίους να εισέλθουν στους εκλογικούς συνδυασμούς και να λάβουν το χρίσμα και οι περισσότεροι παραμένουν εκτός, με το ισχύον κομματικό σύστημα η μεμονωμένη κάθοδος στις εκλογές του οιοδήποτε επιθυμούντος δεν θα έχει καμία τύχη και είναι βεβαία η αποτυχία του.

Αναφορικά με το δεύτερον θέμα της οικονομικής ισότητος των ανθρώπων μεταξύ τους παρατηρούμε ότι τα τελευταία τριακόσια χρόνια έχει μεν βελτιωθεί το

βιοτικό επίπεδο πολλών τάξεων αλλά υφίσταται η μεγάλη τάξη των πτωχών ανθρώπων και σε κάθε περίπτωση η οικονομική απόσταση μεταξύ των ανθρωπίνων τάξεων αντί να μικραίνει διαρκώς μεγαλώνει.

Αναφορικά με το τρίτο θέμα που επαγγέλλεται η δημοκρατία για θρησκευτική και εκπαιδευτική ισότητα παρατηρούμε ότι ναι μεν τα συντάγματα των συγκριτικά πολιτισμένων κρατών προβλέπουν την ανεξιθρησκεία και ελεύθερα λατρεία πάρα ταύτα πάντα οι 4 μεγαλύτερες και πολυανθρωπότερες σήμερα θρησκείες οι Χριστιανοί Καθολικοί, οι Ορθόδοξοι, Οι Ισλαμιστές και οι Βουδιστές έχουν χωροταξική τοποθέτηση στον πλανήτη και όλες ανεξαιρέτως ασκούν προσυλητισμό δίκη πελατείας εις το χώρο που είναι εξαπλωμένοι οι πιστοί των, σε σημείο που όποιος δεν ακολουθεί την θρησκεία του τόπου που ζει να θεωρείται άνθρωπος μειωμένης προσωπικότητας έναντι των άλλων της κοινωνικής ομάδος. Ως προς την εκπαιδευτική ισότητα είναι σ' όλους γνωστό ότι αυτή ακολουθεί και τώρα την οικονομική δυνατότητα του σπουδαστή. Οι έχοντες τα οικονομικά μέσα αδιακρίτως φυσικής ικανότητας έχουν την ευχέρεια της σπουδής εν αντιθέσει μ' εκείνους που στερούνται οικονομικών πόρων οι οποίοι αποκλείονται σε μεγάλο ποσοστό. Αυτό δε το φαινόμενο της οικονομικής ανισότητας της εκπαίδευσεως δεν είναι μόνο Ελληνικό αλλά επεκτείνεται σε παγκόσμιο κλίμακα. Στα υποτίθεται πολιτισμένα και δημοκρατικά κράτη της Δυτικής Ευρώπης οι πτωχοί σπουδαστές αποτελούν συγκριτικά την απελπιστική μειονότητα έναντι των υπολοίπων.

Αναφορικά τέλος με το τέταρτον θεμέλιο της υπάρξεως της δημοκρατίας δηλαδή της ισότητος πάντων ανεξαρτήτως οικονομικής επιφανείας ενώπιον του νόμου παρατηρούμε τα εξής:

Τους νόμους επιβάλλει το κράτος στους πολίτες δια των οργάνων του που είναι όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι από κλητήρα του υπουργείου μέχρι τον γενικό διευθυντή και από τον θυρωρό του δικαστηρίου μέχρι τους Προέδρους των Ανώτατων Δικαστηρίων. Παλαιότερα ελέγετο ως ανέκδοτο ή παροιμία ότι όλες οι ανθρώπινες συνειδήσεις έχουν τιμολόγιο, σήμερα κατά κόρον γράφεται και λέγεται στα ΜΜΕ ότι η δημοσία διοίκηση είναι διεφθαρμένη που σημαίνει ότι δεν υπάρχει ισότης των πολιτών έναντι του νόμου αλλά όποιος έχει τα οικονομικά μέσα εξαγοράζει τους όποιους δημοσίους υπαλλήλους προκειμένου να επιτύχει τον σκοπό του.

Εάν αυτό είναι αληθές τότε θα υπάρχει το ίδιο ποσοστό διαφθοράς σ' όλους τους κλάδους της διοικήσεως και δεν δέχομαι ότι πχ οι τελωνιακοί είναι σε ποσοστά

λιγότεροι ή περισσότερο διεφθαρμένοι από τους ελεγκτάς του ΙΚΑ ή ότι οι ελεγκταί του δημοσίου χρήματος είναι σε ποσοστά λιγότεροι ή περισσότεροι διεφθαρμένοι των δικαστών. Τουλάχιστον στον ελληνικό χώρο πιστεύω ότι τα ποσοστά της διαφθοράς είναι τα ίδια σ' όλες ανεξαιρέτως τις τάξεις του δημοσίου σ' όλες τις μορφές του και όσοι συλλαμβάνονται είναι οι περισσότερο ανόητοι διότι οι ευφυείς διεφθαρμένοι ου μόνο παραμένουν εν κρυπτώ αλλά γίνονται και τιμητές των υπολοίπων.

Εξ όσων ανέφερα πιο πάνω τα οποία είναι διδάγματα της κοινής πείρας όλων και δεν αμφισβητούνται συνάγεται ότι οι τέσσερις προϋποθέσεις της δημοκρατίας όπως τις διετύπωσαν ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης, ο Κικέρων και πολλοί άλλοι αρχαίοι αλλά και σύγχρονοι φιλόσοφοι δεν υφίστανται και συνεπώς ελλείπει παντελώς και η έννοια της δημοκρατίας.

Αντ' αυτής ο κόσμος κυβερνάται από ένα ιδιόρρυθμο σύστημα που θα εξετάσουμε πιο κάτω το οποίο βεβαίως δεν είναι εξέλιξη του δημοκρατικού πολιτεύματος αλλά μάλλον η εξέλιξη του πάλαι ποτέ φύλαρχου.

Η ΓΕΝΝΕΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο φύλαρχος επέβαλε τις περισσότερες φορές βιαίως τις απόψεις του στη φυλή προκειμένου να ικανοποιήσει τα ανθρώπινα ένστικτα βασιζόμενος πάντα στην σωματική του δύναμη και στην πνευματική ικανότητα. Η εξουσία αυτή του φύλαρχου δεν ήταν δυνατόν να διαρκεί επ' άπειρον διότι οι βιολογικοί νόμοι όπως ο θάνατος, το γήρας και οι ασθένειες αφαιρούσαν απ' αυτόν την σωματική δύναμη ή την πνευματική ικανότητα και δεν ήταν εις θέση να επιβάλλει τις θελήσεις του στη φυλή. Σ' αυτό ακριβώς το σημείο της βιολογικής αδυναμίας του φυλάρχου αρχίζει ένας σκληρός και εν πολλοίς αιματηρός αγώνας για την διαδοχή του από εκείνους τους ανθρώπους του περιβάλλοντος του που πίστευαν ότι είχαν τα προσόντα δηλαδή την σωματική δύναμη και την πνευματική ικανότητα να ανακηρυχθούν νέοι φύλαρχοι.

Ο αγώνας της διαδοχής συνήθως δεν είχε αίσια κατάληξη διότι οι ηττηθέντες διεκδικητές εάν παρέμεναν εν ζωή αμφισβητούσαν τις ικανότητες του νέου φυλάρχου και συνέχιζαν κρυφά ή φανερά τον αγώνα για την ανατροπή του. Αλλά αυτός ο διαρκής αγώνας για τη διαδοχή δημιουργούσε θανάσιμα προβλήματα στους διεκδικητές του αξιώματος αλλά και στην φυλή που δυσανασχετούσε διότι εστερείτο των κατευθύνσεων που θα έδιδε ο ικανότερος αρχηγός.

Για την λύση του προβλήματος της καταλήψεως της εξουσίας από τον νέο φύλαρχο μερικές πολύ προηγμένες για την εποχή τους κοινωνίες εσκέφθησαν ότι εάν υπήρχε ευθεία και ειλικρινής συναίνεση των υποψηφίων φύλαρχο στο πρόσωπο του νέου αρχηγού τότε θα περιορίζοντο ή θα εξέλειπαν ή μεταξύ τους αντιδράσεις και αντιθέσεις. Προς τούτο το περιβάλλον του απερχόμενου φυλάρχου δηλαδή όσοι διέθεταν σημαντική ρώμη και πνευματικές ικανότητες συνήρχοντο προκειμένου από κοινού ν' αποφασίσουν ποιος θα είναι ο νέος αρχηγός. Η απόφαση αυτή ελαμβάνετο κατά πλειοψηφία όχι απ' όλη την φυλή η οποία παρέμενε αμέτοχη στην εκλογή, αλλά μόνο από τους διεκδικητές του αξιώματος. Αυτός ο τρόπος και η μέθοδος της εκλογής του φυλάρχου εξελιγμένη με την πάροδο των αιώνων εγένετο πολίτευμα διακυβερνήσεως των λαών και έλαβε την ονομασία Δημοκρατία. Και τώρα με την νέα ονομασία της δημοκρατίας σε τακτά χρονικά διαστήματα εκλέγουμε τον νέο φύλαρχο με μια μόνη διαφορά ότι τώρα πλέον συμμετέχει στην εκλογή και αποφασίζει υποτίθεται ελεύθερα όλα τα μέλη της φυλής.

Στα προηγούμενα κεφάλαια αναφέραμε κατά πόσο η απόφαση της πλειοψηφίας της φυλής είναι προϊόν κρίσεως αγαθού ανδρός ή είναι προϊόν επηρεασμού.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ιστορικά η συμμετοχή πλειόνων πολιτών με την απόφαση των οποίων εξελέγετο ο φύλαρχος οριοθετείται τον 5^ο Π.Χ. αιώνα εις την πόλη των Αθηνών. Κατά την περίοδο εκείνη συνήρχοντο εις τον δήμο μια συγκεκριμένη και αριθμητικά περιορισμένη κατηγορία ευκατάστατων Αθηναίων η οποία απεφάσιζε με την αρχή της πλειοψηφίας περί του μελλοντικού αρχηγού της πόλεως. Καίτοι κατά τις συνεδριάσεις του δήμου ίσχυε η εφαρμογή της αρχής της πλειοψηφίας συνήθως οι αποφάσεις ελαμβάνοντο με παμψηφία δηλαδή δεν υπήρχε δεύτερος υποψήφιος ή αντιπολίτευση όπως θα λέγαμε σήμερα ή δε εκλογή του φυλάρχου είχε τον χαρακτήρα του διορισμού ή της χειροτονίας όπως θα λέγανε σήμερα οι άνθρωποι της εκκλησίας. Κριτική στην άσκηση των εξουσιών του φυλάρχου δεν εγένετο από το δήμο ο οποίος είχε ένα και μόνο δικαίωμα αν τα έργα και οι ημέρες του αρχηγού δεν ήταν σύμφωνες με τις θέσεις του δήμου ο τελευταίος είχε το δικαίωμα να καθαιρέσει, να εξορίσει ακόμη και να θανατώσει τον αποτυχημένο αρχηγό.

Φαινόμενα συμμετοχής πλειόνων πολιτών με την απόφαση των οποίων εξελέγετο ο αρχηγός συναντάμε και σε κάποια περίοδο της τότε κοσμοκράτηρας Ρώμης. Οι Ρωμαίοι αντιγράφοντες τους τρόπους εκλογής των αρχόντων των Αρχαίων Αθηνών επέλεξαν κατηγορία πολιτών της πόλεως και όχι ολόκληρου της αυτοκρατορίας που κατά τεκμήριο είχαν οικονομική ή στρατιωτική ισχύ και δημιούργησαν συλλογικό όργανο το οποίο ονόμασαν σύγκλητο (senatus). Οι συγκλητικοί θεωρητικά με την αρχή της πλειοψηφίας εξέλεξαν τον φύλαρχο τον οποίο με τη επίσημη ονομασία αποκαλούσαν ύπατο. Οι συγκλητικοί ασκούσαν νομοθετική και εκτελεστική εξουσία και η συνήθης μορφή απαλλαγής του υπάτου ήταν η δολοφονία του. Όταν οι ύπατοι της Ρώμης μεταβλήθησαν από ύπατοι σε φυλάρχους δηλαδή αυτοκράτορας η σύγκλητος παρέμεινε ένα συλλογικό όργανο άνευ ουσίας και οι συγκλητικοί ορίζοντο τιμής ένεκεν χωρίς πραγματική εξουσία.

Δηλαδή τουλάχιστον τα τελευταία τρεις χιλιάδες χρόνια με εξαίρεση το διάστημα διαλείμματα των αρχαίων Αθηνών και της Ρώμης που είχαν κάποια δυνατότητα να εκλέγουν τον φύλαρχο, οι ανθρώπινες κοινωνίες είχαν πάντα φύλαρχο που σύμφωνα με την εξέλιξη τους ονόμαζαν δεσπότη, ηγεμόνα, βασιλέα, αυτοκράτορα, δικτάτορα και ποικίλες άλλες ονομασίες συνδεδεμένες με τις τοπικές συνήθειες κάθε μιας κοινωνίας.

Το καθεστώς της παραμονής του στυγνού φυλάρχου στις ανθρώπινες κοινωνίες οφείλετο εις το ότι ο αρχηγός της φυλής έχοντας την εξουσία και την

δύναμη στην ομάδα δεν συνεβιβάζετο ώστε τρίτα πρόσωπα ν' αποφασίζουν δια την τύχη του εν ζωή και την διαδοχή του αιτία θανάτου. Δηλαδή θεωρούσε τον εαυτό τους ελέω Θεού ως αρχηγό γι' αυτό και πλείστοι φύλαρχοι μέχρι πριν από διακόσια χρόνια ήσαν και αρχηγοί θρησκειών, και το αξίωμά τους δεν είναι δοτό από την φυλή αλλά κληρονομητόν εις τα μέλη της οικογενείας του ή σε τρίτα πρόσωπα της επιλογής τους.

Την Τρίτη χιλιετία του ανθρώπου εις τον πλανήτη Γη αναφορικά με την υπόσταση και στις εξουσίες του φυλάρχου παρατηρούμε τα εξής καθοριστικά σημεία. Το 1204 εις την Αγγλία για πρώτη φορά ξεσηκώθηκαν οι ακτήμονες καλλιεργητές της γης δηλαδή η φυλή και απαίτησαν από τον φύλαρχο – βασιλέα Ιωάννη να τους παραχωρήσει εδάφη προς καλλιέργεια. Ήταν ίσως η πρώτη φορά που ο φύλαρχος υπέκυψε χωρίς την θέλησή του σε απαιτήσεις της φυλής. Δεύτερο μετά το τέλος του Μεσαίωνα επηκουλούθησε η Αναγέννηση του ανθρώπινου γένους. Κατ' αυτήν οι άνθρωποι ή άλλως οι υπάρχουσες φυλές πλην των εμπειριών που είχαν αποκτήσει από την ζωή άρχισαν ν' αποκτούν και επιστημονικές και εξειδικευμένες γνώσεις, από την ελευθέρα κυκλοφορία των ιδεών. Οι έννοιες της ανθρώπινης ελευθερίας, της δικαιοσύνης, του δικαιώματος και της υποχρέωσης έγιναν προσιτές στους άλλοτε υποτακτικούς του φυλάρχου και σταδιακά διεπίστωναν ότι ο τρόπος ζωής που τους προσέφερε ο αρχηγός διέφερε ουσιωδώς από εκείνον που έγραφαν τα βιβλία και διεκήρυσσαν οι σοφοί της εποχής. Τρίτον η επελθούσα Γαλλική επανάσταση του 1798 πλην των πλείστων διδαγμάτων που προσέφερε έπεισε τους ανθρώπους ότι έχουν τη δύναμη με βίαια μέσα να καταργήσουν τον φύλαρχο και να τον αντικαταστήσουν με άλλον γενικής παραδοχής. Δυστυχώς όμως η επαναστατημένη Γαλλία δεν είχε ωριμάσει εις τον τρόπο αλλαγής του αρχηγού για αυτό σε λίγο χρόνο εδέχθει νέο φύλαρχο του Ναπολέοντα Βοναπάρτη.

Εν όψει αυτής της καταστάσεως που δημιουργήθηκε στις προηγούμενες κοινωνίες τα τελευταία διακόσια χρόνια δηλαδή οι άνθρωποι να ζητούν περισσότερες ελευθερίες και καλύτερο τρόπο ζωής, εφόβισε τους φυλάρχους της εποχής και έχοντες υπ' όψιν το προηγούμενο της Γαλλικής επαναστάσεως η οποία βιαίως κατήργησε του φυλάρχους άρχισαν προκειμένου να κατευνάσουν την φυλή να παραχωρούν ελευθερίας στην τελευταία με κορωνίδα των παραχωρήσεων το σύνταγμα της Βαϊμάρης της επιλογής οποιουδήποτε ως αρχηγού. Προς στιγμή και από την πρώτη σύγκυση εφάνει ότι λόγω των πολιτικών εξελίξεων η έννοια του πάλαι

ποτέ φυλάρχου εξέλειπε και οι εξουσίες του περιήλθαν στην φυλή η οποία είναι σε θέση ν' αποφασίζει ελευθέρως για την τύχη της.

Σήμερα που γράφεται το παρόν ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των ανθρώπων του πλανήτη και ίδια πολίτες των προηγμένων κρατών πιστεύουν ότι ελεύθερα και αβίαστα με τις επιλογές τους με τις δημοκρατικές διαδικασίες αποφασίζουν για το μέλλον του και στην προσπάθειά τους να επικρατήσει η άποψη τους για την επιλογή του καλύτερου αρχηγού και διαπληκτίζονται και αντιδικούν μεταξύ τους. Δυστυχώς όμως οι διαπληκτιζόμενοι πλανώνται πλάνη οικτρά και δεν έχουν συνειδητοποιήσει ότι ανέκαθεν υφίσταται ο φύλαρχος μόνο που πρόσφατα έχει αλλάξει μορφή.

Συγκεκριμένα οι κατά καιρούς έχοντες την οικονομική ρώμη – διότι η σωματική εξαγοράζεται – και τις κατάλληλες πνευματικές ικανότητες δεν θέτουν την τύχη τους και τ' αποκτηθέντα αγαθά τους στην κρίση του λαού διότι δικαίως κατ' αυτούς φοβούνται ότι είναι δυνατόν ν' ανατραπούν και ν' απολέσουν την δύναμη τους. Προς τούτο αφενός κατ' επίφαση παραχωρούν στην φυλή το δικαίωμα της επιλογής του αρχηγού με την αρχή της πλειοψηφίας - όπως αναφερθήκαμε πιο πάνω – και επιβάλλουν τις απόψεις τους. Καίτοι οι επιλογές της φυλής είναι ελεύθερες εντούτοις τελικά ουδεμία σημαντική απόφαση λαμβάνεται η οποία να θίγει τα συμφέροντα τα, την δύναμη και την εξουσία των ισχυρών.

Για την ιστορία αναφέρω ότι τους τελευταίους αιώνες και περισσότερο σήμερα το βιοτικό επίπεδο της φυλής έχει βελτιωθεί και βελτιώνεται συνεχώς. Ο άνθρωπος απέκτησε σχετικές ελευθερίες και πολλά δικαιώματα πλην ενός και απαγορευμένου δηλαδή της αλλαγής του φυλάρχου .

Είδαμε προηγουμένως με ποιο τρόπο αλλοιώνεται ή μεταβάλλεται η ανθρώπινη ψυχολογία και ανατρέπεται η αρχή της πλειοψηφίας και εν πάσει περιπτώσει οι κρίσεις της δεν είναι εκείνες του σοφού ανδρός.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ

Το συλλογικό όργανο είναι μια ανθρώπινη ομάδα που λαμβάνει αποφάσεις και γι' αυτό το σκοπό συγκροτείται. Η εμφάνιση του συλλογικού οργάνου αναφέρεται εις το απώτατο παρελθόν και συγκεκριμένα όταν οι ανθρώπινες κοινωνίες έθεσαν υπό αμφισβήτηση την ατομική κρίση αγαθού ανδρός.

Μια πρώτη μορφή είναι εκείνη του δήμου όταν δηλαδή συνείρχοντο ορισμένοι πολίτες μιας κοινωνίας προκειμένου να επιλέξουν τον φύλαρχο. Έκτοτε ο θεσμός διευρύνθει και διευρύνεται διαρκώς σε σημείο να καταλαμβάνει όλες τις κοινωνικές δραστηριότητες του ανθρώπου. Σήμερα πλέον οι κατηγορίες των συλλογικών οργάνων είναι άπειρες και η ταξινόμησή τους αδύνατος. Το μόνο εφικτό είναι να διακρίνουμε τα συλλογικά όργανα αναλόγως του περιεχομένου των αποφάσεών τους και ακολουθώντας αυτή τη γραμμή διακρίνουμε τρεις βασικές κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία το συλλογικό όργανο κάνει επιλογή δηλαδή διαλέγει τον αρχηγό και τους υπολοίπους αξιωματούχους της φυλής. Στην δεύτερη κατηγορία το συλλογικό όργανο αποφασίζει επί θεμάτων που άπτονται στον χώρο των θετικών επιστημών δηλαδή στα μαθηματικά, φυσική, χημείας, βιολογία κ.α και οι κρίσεις για το περιεχόμενο των αποφάσεων εγγίζουν εκείνη του αγαθού ανδρός διότι καλύπτονται από το τεκμήριο της αληθείας διότι εφαρμόζουν αναλείωτους φυσικούς ή βιολογικούς νόμους και σ' αυτή την κατηγορία η συμβολή των μελών του συλλογικού οργάνου είναι ήσσονος σημασίας. Στην Τρίτη κατηγορία το συλλογικό όργανο αποφασίζει επί των θεμάτων που άπτονται στο χώρο των θεωρητικών επιστημών στην φιλοσοφία, την οικονομία, την ψυχολογία, την θρησκεία και εν μέρει στην ιατρική. Σ' αυτή την κατηγορία οι ανθρώπινες κρίσεις δεν καλύπτονται από το τεκμήριο της αληθείας διότι ασχολούνται με αξίες μεταβλητές ή για θέσει που ευρίσκονται στο στάδιο της ερεύνης. Το ιδεώδες είναι οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων να λαμβάνονται ομόφωνα διότι προσεγγίζουν περισσότερο την κρίση του αγαθού ανδρός, αλλά τούτο δεν συμβαίνει συχνά σε ελεύθερες συνεδριάσεις και συνήθως υπάρχει διάσταση απόψεων μεταξύ των μελών οπότε για να ληφθεί μια απόφαση η οποία και να δικαιολογεί την ύπαρξη του συλλογικού οργάνου λαμβάνεται και ισχύει η γνώμη των περισσοτέρων με την αρχή της πλειοψηφίας για την οποία θ' αναφερθούμε στην συνέχεια.

Τέλος το συλλογικό όργανο αποτέλεσε την ιδανική λύση καταργήσεως της ατομικής ευθύνης σχεδόν σε όλες τις ανθρώπινες συναλλαγές όταν ο παπάς έγινε κλήρος, ο επίσκοπος ιεραρχία, ο δικαστής δικαστήριο, ο δημόσιος υπάλληλος υπηρεσία και πολλά άλλα παραδείγματα.

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

Ελέχθη προηγουμένως ότι όταν υφίσταται διαφορετικές απόψεις σ'ένα συλλογικό όργανο τότε υπερισχύει επικρατεί και εφαρμόζεται η γνώμη των περισσοτέρων. Φιλόσοφοι, διαπρεπείς νομικοί, κοινωνιολόγοι οι θεωρητικοί υποστηρικταί του δημοκρατικού πολιτεύματος, συντάγματα, ψηφίσματα, νόμοι ευαγγελίζονται ότι με την αρχή της πλειοψηφίας ή με την γνώμη των περισσοτέρων προσεγγίζεται η κρίση του αγαθού ανδρός και σ' όποιο θέμα ή πρόβλημα γεννηθεί δίδεται από τον άνθρωπο η καλύτερη δυνατή λύση.

Υπάρχουν δυο κατηγορίες πλειοψηφίας, στην πρώτη κατηγορία συμμετέχουν όλοι ή σχεδόν όλοι της κοινωνικής ομάδας που έχουν το δικαίωμα της επιλογής, στην δεύτερη συμμετέχουν οι παρόντες δηλαδή εκείνες που επιθυμούν να λάβουν μέρος στην επιλογή. Στην πρώτη περίπτωση αληθώς εκφράζεται και επικρατεί η κρίση και η απόφαση που ελήφθη κατά πλειοψηφία των παρόντων ενδεχομένως όμως να είναι μια μειοψηφία έναντι του συνόλου πχ σε μια ομάδα εκατό ατόμων συμμετέχουν στην διαδικασία της επιλογής τα πενήντα τα οποία με την της πλειοψηφίας κάνουν την επιλογή κατά την οποία τα είκοσι έξι τάσσονται με τη Α θέση και τα είκοσι τέσσερα με την Β θέση μ' αποτέλεσμα η απόφαση των είκοσι έξι να δεσμεύει και τους εκατό. Επίσης υπάρχουν άπειρες περιπτώσεις που στο συλλογικό όργανο προκειμένου να λάβει μια απόφαση όταν υποστηρίζονται πλέον των δυο απόψεων, υποθετικά τρεις και κατά την επιλογή των πενήντα προσώπων την πρώτη άποψη αποδέχονται οι είκοσι, την δεύτερα δεκαέξι και την τρίτη δεκατέσσερα. Σ' αυτή την περίπτωση δεν λαμβάνεται απόφαση διότι καμία εκ των υποστηριζόμενων θέσεων δεν έχει λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των 51% ή την σχετική πλειοψηφία που προβλέπει κάποιος νόμος οπότε ακολουθεί δεύτερα επιλογή προκειμένου να ληφθεί απόφαση.

Πριν από την δεύτερα επιλογή προηγούνται διεργασίες και συναλλαγές μεταξύ των εκλεκτόρων με πιθανό αποτέλεσμα να ληφθεί απόφαση ή θέση που υποστήριζαν οι δεκατέσσερις και αυτή η απόφαση να είναι δεσμευτική και δια τους εκατό.

Το πρόβλημα αυτό που εμφανίζει η καθιέρωση της αρχής της πλειοψηφίας διασκεδάζεται από τους υποστηρικτές και θεωρητικούς του θεσμού με το επιχείρημα ότι όσον και αν είναι μικρός ο αριθμός των εκλεκτόρων οι αποφάσεις των εφόσον λαμβάνονται με την αρχή της πλειοψηφίας εκφράζουν ουσιαστικά την γνώμη του συνόλου δηλαδή και εάν συμμετείχαν στην επιλογή όλοι οι δικαιούμενοι η απόφαση των θα ήταν περίπου η ίδια με εκείνη του περιορισμένου αριθμού.

Σ' αυτό το επιχείρημα διατηρώ ζωνρές επιφυλάξεις διότι όσο μικρότερα είναι η ομάδα των εκλεκτόρων τόσο περισσότερο είναι επιδεκτική του επηρεασμού της τόσο περισσότερο είναι εμφανής η έλλειψη ευφυΐας και παιδείας των εκλεκτόρων και τόσο περισσότερο ο παράγων του συμφέροντος επιδρά ουσιαστικά στην λήψη των αποφάσεων. Έχω την ταπεινή γνώμη ότι όσο μεγαλύτερη είναι η ομάδα που λαμβάνει αποφάσεις τόσο περισσότερο αυτές προσεγγίζουν προς την ορθότερη άποψη και τούτο διότι ο επηρεασμός των πολλών είναι δυσχερής τα ατομικά συμφέροντα ποικίλα και δεδομένη η παιδεία και η ευφυΐα του συνόλου. Δηλαδή είναι αδιανόητο μια ολόκληρη κοινωνία, να έχει τους ίδιους επηρεασμούς, τα ίδια συμφέροντα και να έχει τον ίδιο βαθμό νοημοσύνης με την αισθητά μικρή ομάδα.

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ελέχθη προηγουμένως ότι με την πάροδο των αιώνων ο φύλακας παρεχώρησε σταδιακά ελευθερίες στην φυλή μέχρι του σημείου να τίθεται και αυτό τούτοι το αξίωμά του στην κρίση του λαού του που σημαίνει ότι ο τελευταίος είχε την δύναμη να επιλέξει ή ν' απορρίψει τον αρχηγό του. Προς στιγμή εγένετο πιστευτό και σήμερα ακόμη πολλοί πιστεύουν ότι άλλαξαν ριζικά οι κοινωνικοοικονομικές δομές και ότι οι λαοί πήραν στα χέρια τους την εξουσία να ρυθμίζουν την τύχη τους. Δυστυχώς όμως επλανήθησαν και ακόμη πλανώνται, πλάνη οικτρά διότι ο φύλαρχος ζει και υπάρχει επί των ημερών μας με άλλη μορφή. Συγκεκριμένα ο σημερινός φύλαρχος δεν ιππεύει το πολεμικό άτι για να επιτεθεί του αντιπάλου εχθρού σε μια εξοντωτική μάχη και να θέσει σε κίνδυνο την ίδια του την ζωή. Σήμερα ο φύλαρχος δεν έχει ενδεχομένως σωματική ρώμη που είχε πάλαι ποτέ αλλά διαθέτει ευφυΐα και κυρίως τα οικονομικά μέσα, με αυτά τα δυο κρυφά όπλα του να θέτει εμμέσως σ' άλλους ανθρώπους της φυλής του να παλεύουν και πολλές φορές να σκοτώνονται προκειμένου ο ίδιος να διατηρήσει τα κεκτημένα του και ν' ασκεί την απόλυτη εξουσία επί των υπολοίπων της φυλής. Δηλαδή, όπως ανέφερα προηγουμένως στο κεφάλαιο περί εξελίξεως της δημοκρατίας, όταν οι κρατούντες διεπίστωσαν ότι η παροχή πολλών ελευθεριών και δικαιωμάτων στην φυλή θέτει σε άμεσο κίνδυνο όχι μόνο την επικυριαρχία τους αλλά κυρίως τα οικονομικά κεκτημένα προσπάθησαν σταδιακά να βρουν και τελικά βρήκαν ένα *modus vivendi* που τους επέτρεπε να διατηρηθούν στην κορυφή της ανθρώπινης πυραμίδας, που στην αρχή είχε τοπικό χαρακτήρα στην συνέχεια εθνικό και στην συνέχεια η πυραμίδα τίνει να γίνει παγκόσμια. Το σύστημα αυτό που επικρατεί σήμερα στις κοινωνικοοικονομικές σχέσεις των ανθρώπινων κοινωνιών είναι σοφό και τέλεια μελετημένο ώστε να εκμεταλλεύεται την ανθρώπινη φύση για να έχει την επιθυμητή για το σύστημα συμπεριφορά.

Για τον σκοπό αυτό χρησιμοποιούν μέσα όπως έντυπα, ραδιόφωνα, τηλεοράσεις, πρόσωπα αμοιβόμενα όπως δημοσιογράφοι, τηλεπαρουσιαστές και πληθώρα ψυχολογικά τεχνάσματα προκειμένου να περάσουν τα μηνύματα της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Σήμερα οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι να επιλέγουν τους άρχοντας να πραγματοποιούν επιστημονικές έρευνες, να εμπορεύονται, να διεκδικούν, ν' ανταγωνίζονται να διαπληκτίζονται και όλα αυτά μέχρι ενός αόρατου σημείου δηλαδή εκείνου που θίγει την εξουσία του συστήματος. Εάν πχ κάποιο εκτός του συστήματος δημιουργήσει τηλεοπτικό σταθμό από τον οποίο θα εκπέμπει τις ειδικές του απόψεις ασφαλώς δύο τινά είναι δυνατόν να συμβούν να θανατωθεί ή να θεωρηθεί φαιδρός.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Για να γίνω κατανοητός θα παρουσιάσω το ισχύον σύστημα σαν μια αλυσίδα με πολλούς διαφορετικούς κρίκους. Ο πρώτος κρίκος είναι ο υποτίθεται ελεύθερος άνθρωπος. Όταν ο άνθρωπος θέλει να συνδεθεί με τον δεύτερο κρίκο που ίσως είναι η επιστημονική ή επαγγελματική ένωση ή ακόμη και η κοινωνική ομάδα που ανήκει θα πρέπει ν' αποδεχθεί τους όρους και τις προϋποθέσεις της εντάξεώς του. Εάν αρνηθεί θα μείνει εκτός της επαγγελματικής ενώσεως με ανυπολόγιστες γι' αυτόν ζημιές δηλαδή θα είναι αδύνατον ν' ασκήσει το επάγγελμά του. Εάν πάλι δεν ενταχθεί στην κοινωνική ομάδα θα έχει διαρκώς το στίγμα της κοινωνικής του απαξίας που σημαίνει ότι λόγω της συμπεριφοράς του δεν θα είναι αποδεκτός στις ανθρώπινες σχέσεις και στις κοινωνικές συναλλαγές. Άνθρωποι ανέντακτοι στην κοινωνία ζουν εις το περιθώριο και δεν έχουν καμιά τύχη στη ζωή τους. Ο τρίτος κρίκος αποτελείται από ευρύτερες επαγγελματικές, επιστημονικές και άλλες ενώσεις που έχουν εις επί το πλείστον εθνικό χαρακτήρα και θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως ομοσπονδίες ή συνομοσπονδίες. Ο δεύτερος κρίκος προκειμένου να έχει υπόσταση, ύπαρξη και κάποια δραστηριότητα πρέπει να ενταχθεί στο τρίτο κρίκο και να υπακούει αλλά και να πειθαρχεί στις οδηγίες του. Πχ ο τοπικός εμπορικός σύλλογος δεν μπορεί να έχει διαφορετικές απόψεις τους πανελληνίου Εμπορικού Συλλόγου. Αν προκύψει διάσταση απόψεων μεταξύ τους τότε οι υπεύθυνοι του δεύτερου κρίκου αμέσως ή εμμέσως θα καταργηθούν και την θέση τους θα αναλάβουν νέα πρόσωπα τα οποία είναι εξ' αρχής πρόθυμα και διατεθειμένα να ακολουθήσουν τις οδηγίες του μεγαλύτερου του τρίτου κρίκου. Τους τελευταίους αιώνες που λειτουργεί αυτή η οργάνωση δεν υπάρχει προηγούμενο στην οικονομική, εμπορική, επιστημονική, πολιτική ιστορία που οι θέσεις και απόψεις του δεύτερου κρίκου όπως αρχικώς διετυπώθησαν να επικρατήσουν του τρίτου κρίκου. Ο τέταρτος κρίκος είναι η πολιτική εξουσία εθνικού επιπέδου από όποιο πολιτικό κόμμα και εάν προέρχεται. Ο τρίτος κρίκος πειθαρχεί και συνήθως συμβιβάζεται με τον τέταρτο κρίκο.

Και εδώ τους τελευταίους αιώνες που λειτουργεί το σύστημα δεν υπάρχει προηγούμενο στην ιστορία οι θέσεις και οι απόψεις του τρίτου κρίκου όπως αρχικώς διετυπώθηκαν να επικρατήσουν των απόψεων του τέταρτου κρίκου στην καλύτερα των περιπτώσεων ο τρίτος κρίκος είναι δυνατόν να φθείρει το πρόσωπο του εκπροσωπεί την εξουσία αλλά όχι και την θέση του δηλαδή ο αντικαταστάτης του φθαρμένου θ' ακολουθήσει εν προκειμένω την ορισμένη γραμμή του τέταρτου κρίκου και είναι αδιανόητο ο τρίτος κρίκος να προσπαθεί να φθείρει διαρκώς πρόσωπα του τέταρτου κρίκου. Αν ο τρίτος κρίκος προσπαθήσει για δεύτερη φορά να

φθείρει το πρόσωπο του τέταρτου κρίκου τότε η διοίκησή του θα καταργηθεί και θ' αναλάβουν εκείνοι που εκδηλώνουν πρόθεση συμβιβασμού με την ανώτερη εξουσία του τετάρτου κρίκου πχ το τελευταίο αιώνα γίνονται άπειρες απεργίες του τρίτου κρίκου με αιτήματα κυρίως οικονομικά και θεσμικά ουδεμία εξ' αυτών είχε επιτυχία, αντιθέτως όχι μόνο εταλαιπωρείτο η τάξη των απεργών αλλά και οι ίδιοι εγένοντο αντιπαθείς στο κοινωνικό σύνολο διότι δημιουργούσαν προβλήματα στην ομαλή συνέχεια της κοινωνικής ζωής των υπολοίπων και όταν οι απεργοί ελαμβάνον ψυχία εκ των αιτηθέντων και αυτά τα ψυχία δεν αποδίδοντο για τους αγώνες των απεργών αλλά για την πολιτική σκοπιμότητα του τέταρτου κρίκου. Ο πέμπτος κρίκος αποτελείται από οικονομικές ενώσεις ομοειδών συνήθως κρατών οι οποίες θεωρητικά πάντα παρεμποδίζουν τον άκρατον ανταγωνισμό μεταξύ τους και υποτίθεται πάντα σ' αυτές οι ενώσεις δημιουργούν ευτυχέστερες συνθήκες διαβίωσης των κρατών μελών της ενώσεως. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το επιτελείο της θεωρητικά χαράσσει και διευθύνει την οικονομική ζωή ολοκλήρου της Ευρώπης και όλα τα έθνη μικρά ή μεγάλα καταβάλλουν υπεράνθρωπες προσπάθειες για την είσοδό τους.

Σ' αυτή την περίπτωση του πέμπτου κρίκου οι τέταρτοι κρίκοι όλων των εθνών – κρατών πειθαρχούν απόλυτα στις οδηγίες του προϊσταμένου κρίκου διότι άλλως όχι μόνο θα τιμωρηθούν αλλά και θα ευρεθούν εκτός της ενώσεως κοινωνικά απομονωμένοι με ανυπολόγιστες δυσμενείς οικονομικές συνέπειες για τους πολίτες των.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να παρατηρήσουμε ότι τα πρόσωπα που θα ηγηθούν του τέταρτου κρίκου θα πρέπει εκ προοιμίου να τυγχάνουν της αποδοχής του πέμπτου κρίκου για να υπάρχουν οι προϋποθέσεις της καλής συνεργασίας. Δηλαδή δεν εκλέγονται εθνικές κυβερνήσεις (τέταρτος κρίκος) χωρίς να έχουν την μερική ή ολική αποδοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποτελεί τον πέμπτο κρίκο. Το διευθυντήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης διοικεί τα μέλη της με τρόπο απόλυτο και αυταρχικό και οι αποφάσεις που πρέπει να εκτελούνται κατά γράμμα από όλους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι τυπικά συλλογικό όργανο και ουδέποτε λαμβάνει θέσεις αντίθετες με τις αποφάσεις του διευθυντηρίου και τούτο διότι τα μέλη του Ευρωκοινοβουλίου λαμβάνουν γραμμή πλεύσης από τις εθνικές κυβερνήσεις (τέταρτος κρίκος) που όπως προελέχθει θέλουν να παραμείνουν μέλη της ενώσεως. Οι αποφάσεις του Ευρωκοινοβουλίου με ελαφρές ίσως βελτιωτικές τροποποιήσεις είναι και οι αποφάσεις του διευθυντηρίου. Η ύπαρξη του Ευρωκοινοβουλίου ως επίσης και τα δημοψηφίσματα δια την δημιουργία Ευρωπαϊκού συντάγματος είναι

άνευ ουσίας και δημιουργήθησαν για να πείσουν τους λαούς ότι δήθεν τηρούνται οι δημοκρατικές διαδικασίες στην λειτουργία της Ευρωπαϊκής ένωσης.

Ο έκτος κρίκος είναι ο οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ο οποίος αποτελείται από εκπροσώπους η δυνατό όλων των κρατών της υφηλίου. Ο οργανισμός αυτός με την πάροδο του χρόνου φθίνει συνεχώς και γεννάται το ερώτημα ποιος είναι ο λόγος υπάρξεως αυτού του γραφειοκρατικού κολοσσού όταν άπειρες φορές δεν εφαρμόζονται τα ψηφίσματα του και άλλοτε πάλι λαμβάνονται πρωτοβουλίες από τα μέλη του οργανισμού χωρίς την σύμφωνο γνώμη τον. Παρόλα αυτά η ύπαρξη του είναι αναγκαία όπως θα δούμε πιο κάτω για την λειτουργία των επόμενων κρίκων.

Ο έβδομος κρίκος αποτελείται από ένωση στρατιωτικών δυνάμεων των μελών της οργανώσεως το γνωστό σε όλους NATO. Η ίδρυσή του χρονολογείται όταν υφίστατο ο ψυχρός πόλεμος μεταξύ των δυτικών και των ανατολικών κρατών. Τα τελευταία είχαν συστήσει κάτι ανάλογο το γνωστόν Σύμφωνο της Βαρσοβίας. Σκοπός και των δύο ενώσεων ήταν η προάσπιση και η άμυνα των εδαφών εκάστης ενώσεως σε περίπτωση θερμού πολέμου. Σήμερα οι πιθανότητες συρράξεως σε παγκόσμιο κλίμακα έχουν περιορισθεί αισθητά δηλαδή καίτοι δεν υπάρχει απειλή ή ορατός εχθρός το NATO αυξάνει τους εξοπλισμούς του και πάρα πολλά είναι τα έθνη που προσπαθούν δια παντός μέσου να ενταχθούν στις τάξεις της ένοπλης στρατιωτικής συμμαχίας η οποία δεν λειτουργεί με δημοκρατικές διαδικασίες αλλά από ορισμένο διευθυντήριο. Και στο σημείο αυτό γεννάται το ερώτημα ποια είναι η σκοπιμότης του υφιστάμενου έβδομου κρίκου στην παγκόσμια κοινωνία μήπως το NATO αποτελεί τον παγκόσμιο χωροφύλακα ο οποίος έχει στόχο δια των όπλων να επιβάλλει τις απόψεις άλλων κρίκων της αλυσίδας.

Για τον όγδοο κρίκο του συστήματος που πιθανό να υπάρχουν και άλλοι ενδιαμέσοι αδυνατώ να διατυπώσω συγκεκριμένες απόψεις διότι τους θεωρώ σαν μια αφανή εταιρεία που σημαίνει ότι τα μέλη της δεσμεύονται μεταξύ τους με κάποιο συμφωνητικό το περιεχόμενο του οποίου είναι άγνωστο στους υπολοίπους, ή άλλως σαν ιερά συμμαχία. Η ιερά συμμαχία όταν ιδρυθεί το έτος 1815 από την Ρωσία, Αυστρία και Πρωσία είχε ως σκοπό την διατήρηση των απολυταρχικών και μοναρχικών καθεστώτων και οι ηγέτες της εδήλωναν ότι απεφάσισαν να κανονίσουν το μέλλον των σχέσεων τους με τις αρχές της Χριστιανικής θρησκείας. Η νέα ιερά συμμαχία που ιδρύθηκε μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και έλαβε την μέγιστη έκταση επί των ημερών μας έχει ως σκοπόν την διατήρηση υπέρ αυτής του πλούτου επί της γης και των υπαρχόντων οικονομικών πόρων. Δηλώνει δε ότι η ρύθμιση των ανθρωπίνων σχέσεων θα διέπεται όχι από κάποια θρησκεία αλλά με δημοκρατικές διαδικασίες.

Ο όγδοος ή όσοι κι αν είναι οι κρίκοι δεν έχει τοπική προέλευση αλλά είναι ένωση συμφερόντων ευρυτάτης γεωγραφικής κλίμακας και πιθανόν αποτελείται από εκπροσώπους των Τραπεζών, πιθανόν από εκπροσώπους των απανταχού χρηματιστηρίων, πιθανόν από εκπροσώπους των βιομηχανιών, πιθανόν από εκπροσώπους των εμπόρων και ιδία των πετρελαίων ή και από τον συνδυασμό και συσχετισμό των πιο πάνω αναφερόμενων κατηγοριών.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Στην αρχή ο όγδοος και οι πέραν αυτού κρίκοι δημιούργησαν τον χωροφύλακά τους που είναι το ΝΑΤΟ. Δι' αυτού του τρόπου επιβάλλουν την θέλησή τους δια των όπλων σ' όλους τους απειθαρχους που δεν ακολουθούν τις οδηγίες τους ή εν πάσει περιπτώσει θέτουν σε κίνδυνο το οικοδόμημα του ισχύοντος συστήματος.

Στη συνέχεια ο ίδιος κρίκος σταδιακά έχει αρχίσει να ελέγχει την οικονομία πάρα πολλών κρατών και τείνει να εξαπλωθεί ο έλεγχος αυτός ανά την υφήλιο (το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης). Δηλαδή μέσω των τραπεζών των εμπόρων και των βιομηχανών και των αυξομειώσεων των νομισμάτων που είναι όλα παιδιά του συστήματος και του όγδοου κρίκου αποφασίζει και ρυθμίζει τις οικονομικές δυνατότητες των κρατών. Τούτο σημαίνει ότι ο κρίκος αυτός ασκεί οικονομικές πιέσεις στις κυβερνήσεις ιδία των μικρότερων κρατών προκειμένου ν' ακολουθούν τις οδηγίες του συστήματος.

Με τα μεγάλα κράτη που έχουν ισχυρές οικονομίες η πίεση είναι ηπιότερας μορφής και εδώ έχει επέλθει κάποιος συμβιβασμός στον οποίο ο όγδοος κρίκος λαμβάνει βεβαίως την μερίδα του λέοντος. Σήμερα πλέον οι πολιτικοί των κρατών αδιακρίτως κομμάτων που έχουν πιθανότητες ν' αναλάβουν την διακυβέρνηση της χώρας τους γνωρίζουν ότι θα πρέπει να υποταγούν στο υφιστάμενο σύστημα ή εν πάσει περιπτώσει να διαπραγματεύονται μ' αυτό για κάθε τους κίνηση. Είναι σ' όλους μας γνωστό πλέον ότι πρόσωπα που προσπάθησαν ν' ακολουθήσουν διαφορετική πολιτική από εκείνη του συστήματος καταργήθησαν ή εξαφανίσθησαν ή με κάποια δήθεν νομιμοφανή αιτιολογία εδολοφονήθησαν.

Σήμερα όλοι τείνουμε να γίνουμε υπηρέτες του συστήματος και ο ευφυέστερος υπηρέτης είναι ο πρόθυμος δηλαδή εκείνος που εκτελεί αδιαμαρτύρητα τις εντολές διότι εξαιτίας της καλής συμπεριφοράς του πιθανό να έχει περισσότερες απολαβές. Με αυτό τον τρόπο ο όγδοος κρίκος με τα όργανά του που είναι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το ΝΑΤΟ πιέζει ή άλλως κατευθύνει τις εθνικές κυβερνήσεις οι οποίες στην συνέχεια περνούν τα μηνύματα εις τους μικρότερους κρίκους και φθάνουν στο πρώτο κρίκο που είναι ο άνθρωπος.

Οι κατά καιρούς εμφανιζόμενες αντιδράσεις και κοινωνικές αναταράξεις είναι προβλεπόμενες και αυτές μέρος της λειτουργίας του συστήματος διότι δι'αυτών εκτονώνονται τα πλήθη και δημιουργείται η ψευδαίσθηση ότι οι απανταχού άνθρωποι είναι ελεύθεροι και με δημοκρατικές διαδικασίες επιλέγουν τους άρχοντες. Το σύστημα και μάλιστα ο όγδοος κρίκος γνωρίζει πολύ καλά το ρητό «φωνή λαού οργή Θεού» και φροντίζει πάντα η φωνή του λαού να μην είναι τόσο δυνατή ώστε να οργισθεί ο Θεός.

Μερικοί από μας πιστεύουν ότι οι νέες οικονομικά αναπτυσσόμενες δυνάμεις πχ η Ρωσία, Κίνα, Ινδίες κ.α είναι δυνατόν να ταράξουν ή να αλλάξουν την κοινωνική δομή αλλά πλανώνται πλάνη οικτρά διότι και αυτές οι νέες δυνάμεις έχουν τραπεζίτες, εμπόρους, βιομηχάνους δηλαδή πρόσωπα του όγδοου κρίκου τα οποία – εάν δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα – θα σπεύσουν να ενταχθούν εις τον υφιστάμενο κρίκο δια το δικό τους καλό και την οικονομική τους εξασφάλιση.

ΤΟ ΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΟ

Το κατεστημένο στις ανθρώπινες κοινωνίες είναι μια κατηγορία φυσικών προσώπων που στελεχώνουν την ηγεσία διαφόρων κρίκων του συστήματος. Το κατεστημένο είναι το μικρό, το μεγάλο ή το πολύ μεγάλο κέντρο λήψεως αποφάσεων τα οποία μεταξύ τους πρέπει να βρίσκονται σε απόλυτη αρμονία διότι άλλως δεν λειτουργεί το σύστημα.

Για να εισέλθει ένα νέο φυσικό πρόσωπο στο κατεστημένο της όποιας μορφής, ακολουθεί μια διαδικασία εισόδου οι συνηθέστερες των οποίων είναι τρεις: η εκλογή, η προσφορά γη και ύδατος εις τα υπάρχοντα μέλη του κατεστημένου, και τέλος η εξαγορά τόσων όσων είναι αναγκαίοι να συναινέσουν δια την είσοδό του.

Αναφορικά με την πρώτη διαδικασία της εκλογής εκείνος που επιθυμεί να εισέλθει στο κατεστημένο δηλώνει στον αρχηγό του κρίκου πίστη και υποταγή και ο τελευταίος του επιτρέπει να συμμετάσχει σε κάποιες εκλογές, που βεβαίως διεξάγονται όπως ακριβώς ανέφερα εις τα προηγούμενα κεφάλαια, και εάν επιτύχει και εδραιωθεί με την πάροδο του χρόνου θ' ανήκει και αυτός στην τάξη του κατεστημένου. Σπουδαίο παράδειγμα για την κατηγορία αυτή είναι τα πολιτικά κόμματα που είναι και το κατεστημένο μιας χώρας, ο υποψήφιος δηλοί πίστη και υποταγή στον αρχηγό του κόμματος να του επιστρέψει να συμμετάσχει στις εκλογές και εάν εκλεγεί ενδεχομένως να γίνει υπουργός ή και πρωθυπουργός οπότε και αυτός αποτελεί το κατεστημένο.

Αναφορικά με την δεύτερη διαδικασία της προσφοράς γης και ύδατος εκείνος που επιθυμεί να εισέλθει εις το κατεστημένο δηλώνει στον ανώτερό του πίστη και

υποταγή. Σ' αυτή την περίπτωση δεν επακολουθούν εκλογές προκειμένου ο νέος να εισέλθει στο κατεστημένο αλλά ακολουθεί ο διορισμός του. Σπουδαίο παράδειγμα για την κατηγορία αυτή ήταν παλαιότερα τα Πανεπιστήμια και η Ιεραρχία. Κατά το παρελθόν όσες έδρες δεν εδίνοντο εις τους συγγενείς, τους γαμπρούς κλπ των ήδη υπηρετούντων καθηγητών εδίδοντο εις εκείνους οι οποίοι εξυπηρετούσαν δια παντός νομίμου ή και παράνομου τρόπου τον εισηγητή της υποψηφιότητός τους του οποίου η γνώμη ήταν καθοριστική για τη σύγκλητον του Πανεπιστημίου. Τέλος η είσοδος στο ιερατείο γίνεται με διορισμό ο οποίος στα εκκλησιαστικά δρώμενα ονομάζεται χειροτονία την οποία δέχονται οι διάκονοι, οι ιερείς αλλά και οι επίσκοποι.

Αναφορικά με την είσοδο στο κατεστημένο με το σύστημα της εξαγοράς αναφέραμε σε προηγούμενα κεφάλαια ότι όλες οι ανθρώπινες συνειδήσεις έχουν τιμολόγιο που σημαίνει ότι όποιος έχει τα οικονομικά μέσα δύναται να εξαγοράσει πρόσωπα τα οποία θα του επιτρέψουν την είσοδο του σε κάποιο κρίκο του συστήματος, δηλαδή ή θα εισέλθει στο κατεστημένο. Και στο σημείο αυτό υπάρχουν πληθώρα παραδειγμάτων τα οποία θα αναφέρω φοβούμενος την προσωπική ποινική ευθύνη, επαφίεμαι στις γνώσεις και την κρίση των αναγνωστών μου και είμαι βέβαιος ότι όλοι έχουν τα δικά τους παραδείγματα.

ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΦΘΟΡΑ

Όλοι ανεξαιρέτως οι κρίκοι του συστήματος είναι διεφθαρμένοι δηλαδή οι μεν δωροδοκούν ή χρηματίζουν τους δε προκειμένου οι τελευταίοι να εκτελέσουν εγκαίρως τα καθήκοντά του ή και να παρανομήσουν. Σήμερα η διαφθορά είναι φαινόμενο που απαντάται σε όλες τις κοινωνίες επιστημονικές και επαγγελματικές τάξεις στο ίδιο ποσοστό που σημαίνει ότι ο αριθμός σε ποσοστά – όποιος και αν είναι- των τελωνειακών είναι ο ίδιος με εκείνο των εφοριακών ή των ιατρών, των δικαστικών και γενικά των δημοσίων υπαλλήλων. Η διαφορά στην διαφθορά είναι το τιμολόγιο του χρηματιζόμενου ή του δωροδοκούμενου, όλοι έχουν τιμολόγιο αλλά άλλο είναι εκείνο του προέδρου, του υπαλλήλου και του κλητήρα. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται προς τους διεφθαρμένους κατά περίπτωση έχει και διαφορετική ορολογία ονομάζεται μεσιτεία, προμήθεια, διευκόλυνση, μίζα, δώρο. Η δωροδοκία είναι μια οικονομική σύμβαση η οποία καταρτίζεται εν κρυπτώ μεταξύ του δωροεδόχου και του δωρολήπτου και δεν αποκτά δημοσιότητα εκτός εάν ένας από τους συμβαλλόμενους αθετήσει τις υποχρεώσεις του από την συμφωνία, οπότε και η διαφθορά γίνεται γνωστή στην κοινωνία λόγω της διαμαρτυρίας του αδικημένου. Η διαφθορά σήμερα είναι μια καθαρά οικονομική συναλλαγή ανάλογη με εκείνη του ιδιωτικού τομέα, δηλαδή όπως αμοιβεται ο υδραυλικός ή ο ηλεκτρολόγος για να επισκευάσει τη βρύση ή να τοποθετήσει και πρίζα κατά τον ίδιο τρόπο αμοιβεται και ο δημόσιος λειτουργός προκειμένου να εκτελέσει εγκαίρως τις υποχρεώσεις του ή να παρανομήσει σε πράξη ή παράληψη.

Η διαφορά μεταξύ ιδιωτικής και δημόσιας συναλλαγής είναι ότι στην πρώτη αμοιβή αποτελεί τον κανόνα και στη δεύτερη αποτελεί την εξαίρεση η οποία συνεχώς διογκούται σε σημείο τέτοιο που μελλοντικά θα γίνει κανόνας.

Η διαφθορά είναι πλέον γνωστή και καλύπτει όλους τους κρίκους του συστήματος. Στον πρώτο κρίκο που είναι ο απλός άνθρωπος στέλνει δωράκια αν μη τι άλλο, στο διευθυντή της τραπέζης για να του εγκριθεί κάποιο δάνειο, δίνει φακελάκι στον γιατρό για να τύχει των επιστημονικών υπηρεσιών του, πληρώνει τον εφοριακό, τελωνιακό, τον ελεγκτή του ΙΚΑ προκειμένου να του συγχωρηθούν οι αμαρτίες και να μην του επιβληθεί πρόστιμο και προσαυξήσεις των οφειλών του, πληρώνει τον παπά όχι μόνο στα μυστήρια στην εκκλησία αλλά και στα νεκροταφεία για μια ευχή δευτερολέπτων και υπάρχουν και άλλα πολλά παραδείγματα. Ο δεύτερος κρίκος που αποτελείται από ενώσεις προσώπων έχει την ηγεσία του, το μικρό κατεστημένο, η οποία και όταν ακόμη δεν χρηματίζεται τυγχάνει προνομιακής μεταχείρισεως από τον τρίτο κρίκο που αποτελείται από τις μεγαλύτερες ενώσεις πχ τις συνομοσπονδίες. Δηλαδή μεταξύ τους υπάρχει άγραφος συμφωνία

αλληλοϋποστηρίξεως προκειμένου το κατεστημένο που αποτελείται από τα φυσικά πρόσωπα ν' ασκεί πάντα την όποια εξουσία έχει. Ο τρίτος κρίκος έχει άμεση σχέση και επαφή με τον τέταρτο κρίκο που είναι η εκάστοτε κυβέρνηση. Συγκεκριμένα οι μεγαλοσυνδικαλιστές και οι μεγαλοπρόεδροι τυγχάνουν προνομιακής μεταχειρίσεως από την κυβέρνηση και συχνά παίρνουν αξιώματα και ενίοτε εισάγονται και στον τέταρτο κρίκο. Το κατεστημένο του τρίτου κρίκου ουσιαστικά δεν προσφέρει παραγωγική εργασία παρόλα αυτά απολαμβάνει των υψηλών αποδοχών της θέσεώς του και όσοι εισέρχονται στο κατεστημένο του τρίτου κρίκου έχουν λύσει τουλάχιστον γι' αυτούς το οικονομικό τους πρόβλημα εφ' όρου της ζωής τους. Και εδώ μεταξύ του τρίτου και του τέταρτου κρίκου υπάρχει άγραφος συμφωνία αλληλοϋποστηρίξεως προκειμένου το κατεστημένο του κρίκου να παραμείνει στην θέση του ο δε τέταρτος κρίκος να διατηρήσει την πελατεία του εις τις επερχόμενες εκλογές. Ο τέταρτος κρίκος καλύπτει πάντα τις παρανομίες, ατασθαλίες και χρηματισμούς του κατεστημένου του τρίτου κρίκου και ενώ είναι βέβαιον ότι μερικοί από τους τελευταίους διαπράττουν πλημμελήματα ή κακουργήματα σπανίως παραπέμπονται ενώπιον της δικαιοσύνης.

Αναφορικά με τον τέταρτο κρίκο που αποτελείται ως επί το πλείστον από ανεπάγγελτους, ευπόρους, πλουσίους ή πολύ πλουσίους πολιτευτάς πολλά λέγονται. Μερικοί υποστηρίζουν ότι μερικοί πολιτευτές πριμοδοτούνται από ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες προκειμένου ν' αντιμετωπίσουν τις εκλογικές δαπάνες και μετά τις εκλογές επιστρέφουν δια παρανόμων πράξεων ή παραλείψεων τα οφέλη που απέκτησαν από την πριμοδότηση. Άλλοι λένε ότι η ανάθεση δημοσίων έργων σε τρίτους, τους εργολάβους, γίνεται κατόπιν καταβολής ποσοστών επί της αξίας του έργου δηλαδή ο αναθέτων λαμβάνει παρανόμως από τον εργολάβο προμήθεια για την σ' αυτόν ανάθεση του έργου. Τέλος διαδίδεται ότι ο τέταρτος κρίκος που διαχειρίζεται το δημόσιο χρήμα προκειμένου να προμηθευτεί είδη για δημόσια χρήση η ανάγκη λαμβάνει πάντα μεσιτεία για την επιλογή του προμηθευτού. Δυστυχώς όλα αυτά διαδίδονται μετ' επιτάσεως αλλά δεν αποδεικνύονται διότι οι συμφωνίες ή οι συναλλαγές γίνονται πάντα εν κρυπτώ, υπάρχουν ενδείξεις ότι τα πολιτικά κόμματα δαπανούν τεράστια κεφάλαια και ότι οι πολιτικοί μη εργαζόμενοι διάγουν βίον πλούσιο αλλά δεν υπάρχουν οι αποδείξεις. Το δε καθιερωμένο νομοθετικά ΠΟΘΕΝ ΕΣΧΕΣ είναι το συντομότερο ανέκδοτο των τελευταίων 50 ετών. Όταν οι οικονομικές αποδοχές και οι πάσης φύσεως απολαβές αριθμητικά δεν δικαιολογούν την ύπαρξη των περιουσιακών στοιχείων και τις δαπάνες διαβιώσεως σημαίνει ότι ο άνθρωπος αυτός παρανόμησε ή χρηματίσθηκε: Δηλαδή ένας δημόσιος λειτουργός οποιασδήποτε κατηγορίας δεν δύναται να έχει περιουσιακά στοιχεία πολλαπλάσια

του αθροίσματος των μηνιαίων αποδοχών του. Τέλος ο έβδομος κρίκος που είναι η αφανής εταιρεία συνεπικουρούμενος από τον πέμπτο που είναι ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και από τον έκτο που είναι το NATO ασκεί πιέσεις και περνάει τα μηνύματά της στον τέταρτο κρίκο που είναι οι εθνικές κυβερνήσεις των κρατών. Οι εμπορικές συναλλαγές, τα χρηματιστήρια, οι τιμές των καυσίμων, οι αξίες των νομισμάτων, τα κέρδη των τραπεζών ορίζονται από τον έβδομο κρίκο και υιοθετούνται εκουσίως ή κατ' ανάγκη από τον τέταρτο κρίκο και η αλυσίδα των κρίκων τελειώνει.

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Ο φόβος είναι ένα συναίσθημα που επιφέρει νοσηρά διαταραχή στον υγιή άνθρωπο και τον εξαναγκάζει σε πράξεις ή παραλήψεις που υπό ομαλές συνθήκες δεν θα έπραττε ούτε θα παρέλειπε να πράξει. Το συναίσθημα του φόβου δημιουργείται στον άνθρωπο από πολλές αιτίες φυσικές ή επίκτητες, μεταξύ των φυσικών αιτιών είναι οι σεισμοί, οι πυρκαγιές, οι πλημμύρες και μεταξύ των επίκτητων αιτιών είναι και η τρομοκρατία. Η τρομοκρατία είναι η πρόκληση υπερβολικού φόβου σε ορισμένους ανθρώπους ώστε η τελευταίοι ν' αποδέχονται βίαια και σκληρά μέτρα από τον ίδιο τον τρομοκράτη από τον προστάτη του που είναι η κρατική εξουσία ή και από εκείνο που επωφελείται από το φαινόμενο.

Ανέκαθεν υπήρχε τρομοκρατία επί των ανθρωπίνων κοινωνιών αλλά επίσημα και ιστορικά ανεγνωρίσθη κατά την περίοδο της Γαλλικής επανάστασης όταν οι επαναστάτες τρομοκρατούσαν τα πλήθη για να επιβάλλουν τις θέσεις τους. Σε κάθε μεγάλο πόλεμο οι υπήκοοι των εμπολέμων χωρών ετρομοκρατούντο από το δέος του αντιπάλου. Μετά το πέρας του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου και μετά την διαίρεση του πλανήτη σε δυο στρατόπεδα το δέος υπήρχε σε όλους τους ανθρώπους για το ποιος θα είναι ο χαμένος από την σύγκρουση. Μετά το πέρας του ψυχρού πολέμου και των μεγάλων πολεμικών συρράξεων λογικά σε περίοδο ειρήνης θα έπρεπε να είχε εξαφανισθεί και το δέος του αντιπάλου. Δυστυχώς όμως όχι μόνο δεν έχει εξαφανισθεί αλλά επί των ημερών μας έχει λάβει επικίνδυνες διαστάσεις.

Αναφορικά με το φαινόμενο της τρομοκρατίας έχω την άποψη ότι ο τρομοκράτης ή οι τρομοκράτες οι προκαλούντες το δέος εις την κοινωνία όχι μόνο δεν ωφελούνται διότι γνωρίζουν ότι οι προκηρύξεις τους δεν έχουν την κοινωνική αποδοχή αλλά διακινδυνεύουν σοβαρά την ίδια τους την ζωή και προσωπική ελευθερία. Οπότε γεννάται το ερώτημα ποιοι τελικά ωφελούνται από την τρομοκρατία. Έχω την εντύπωση ότι οφείλεται κάποιος κρίκος από τους αφανείς του συστήματος διότι όταν οι νόμοι η ηθική, οι θρησκείες με τα διδάγματά τους αλλά και τα αστυνομικά μέτρα δεν μπορούν να πειθαρχήσουν τις ανθρώπινες κοινωνίες σε ορισμένη συμπεριφορά τότε οι δημιουργοί ενσπείρουν το δέος προκειμένου να επιτύχουν τον σκοπό τους δηλαδή την πειθαρχία των ανθρώπων. Δια την δημιουργία του φαινομένου επιστρατεύουν περιθωριακά άτομα δηλαδή ανθρώπους φανατικούς θρησκευόμενους ή αλλόθρησκους ανθρώπους εκ διαμέτρου αντιθέτους προς την κοινωνική πολιτική και οικονομική τάξη ανθρώπους που είναι αντίθετοι με την κρατούσα ηθική και ανθρώπους που αμφισβητούν το υφιστάμενο νομικό καθεστώς κ.α. Απ' αυτούς τους ανθρώπους δημιουργούνται ομάδες που εκτελούν εν ψυχρώ τα τρομοκρατικά κτυπήματα. Εν συνεχεία έρχεται ο εμπνευστής της τρομοκρατίας να

λάβει κάποια μέτρα που επιθυμεί για την πάταξη της τρομοκρατίας την οποία ο ίδιος ενεπνεύσθη. Το όλο θέμα όπως εξελίχθηκε θυμίζει την θεωρία του μπαμπούλα δηλαδή η μητέρα (φορέας της τρομοκρατίας) προκειμένου να ικανοποιήσει την επιθυμία της το παιδί της (που είναι η κοινωνία) να φάει το φαγητό του επιστρατεύει τον μυθικό μπαμπούλα (που είναι ο τρομοκράτης) για να δημιουργήσει το φόβο και να επιτύχει τον σκοπό της.

Σχετικά με την τρομοκρατία ο βιετναμέζος φιλόσοφος μοναχός Νατ Χαν είπε ότι οι κυβερνήσεις για να συντάξουν τον λαό με το μέρος τους χρειάζονται εχθρούς θέλουν να φοβόμαστε για να τους ακολουθούμε και αν δε έχουν κανένα εχθρό θα εφεύρουν κάποιον. Ο Λέων Τολστόι είπε ότι η κυβέρνηση είναι μια ομάδα ανθρώπων που ασκεί βία σε μας τους υπολοίπους. Ο δημοσιογράφος Εντουαρντ Μαρούι είπε ότι ένα έθνος προβάτων θα γεννήσει μια κυβέρνηση λύκων. Τέλος ο Αλμπέρ Καμί είπε ότι καμμία κυβέρνηση δεν έχει συνείδηση παρά μόνο πολιτική γραμμή,

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η φυλή στη διαδρομή του χρόνου προς στιγμή απέκτησε ορισμένα δικαιώματα όπως της εκπαιδύσεως, της διακινήσεως των ιδεών, της κυριότητας, της αποταμιεύσεως, της ασφαλίσεως και άλλα. Δυστυχώς το σύστημα σταδιακά και μεθοδικά σκοπεύει στην κατάργησή τους ώστε να επανέλθει το ανθρώπινο γένος στην προ αιώνων εποχή.

Συγκεκριμένα η εκπαίδευση των νέων είναι διατεταγμένη από τους κρίκους του συστήματος και προσφέρονται οι γνώσεις της επιλογής του. Η διακίνηση των ιδεών είναι ελεύθερα αποκλεισμένης της λογοκρισίας αλλά σήμερα είναι απειροελάχιστοι εκείνοι που διαβάζουν βιβλία διότι η φυλή έχει απορροφηθεί από τα θεάματα της τηλεόρασεως που σημαίνει ότι εμμέσως και η διακίνηση των ιδεών είναι διατεταγμένη. Με την μέθοδο που αρχίζει να εφαρμόζεται όλο και περισσότερο το δικαίωμα της κυριότητας αρχίζει να χάνει τη σημασία του. Δηλαδή επί κινητών όταν η εξόφληση του τιμήματος γίνεται σε 60 μήνες σημαίνει ότι καθ' όλη την περίοδο ο αγοραστής στερείται της κυριότητός του και όταν γίνει η αποπληρωμή του τιμήματος το πιθανότερο είναι το όποιο κινητό να είναι άχρηστον ή ήσσονος αξίας και ν' απαιτείται η ανταλλαγή του και απ' αυτή τη συναλλαγή βεβαίως ωφελούνται οι έμποροι δια της διαρκούς πωλήσεως των ειδών τους και οι τράπεζες που εισπράττουν διαρκώς αυξημένα επιτόκια. Επί ακινήτων όταν η εξόφληση του τιμήματος γίνεται σε 40 χρόνια σημαίνει ότι καθ' όλη την περίοδο ο αγοραστής στερείται της κυριότητος του και όταν γίνει η αποπληρωμή και εάν είναι εν ζωή θα έχει ακίνητο ερείπιο, εάν έχει αποβιώσει που είναι και το πιθανότερο οι κληρονόμοι δεν θα έχουν χρήματα ή διάθεση να καταβάλλουν φόρο κληρονομιάς δια την απόκτηση ενός ερειπίου. Και σ' αυτή την συναλλαγή ωφελημένο είναι το κεφάλαιο (βλ. εργολάβοι) οι τράπεζες που θα εισπράττουν 40 χρόνια υπερβολικούς τόκους και η εξουσία που θα αποκτά ακίνητα από όσους δεν έχουν να καταβάλλουν τους φόρους κληρονομιάς. Αναφορικά με το δικαίωμα αποταμιεύσεως της σημερινής εποχής πρέπει ν' αντικατασταθεί ο όρος με την λέξη εκταμίευση διότι ο καταθέτης της τραπεζής λαμβάνει επιτόκιο σαφώς μικρότερο από το ετήσιο ποσό του πληθωρισμού των χρημάτων του και συνεπώς εκταμιεύει και δεν αποταμιεύει. Τέλος η διαφημιζόμενη υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση των ανθρώπων της φυλής κρύβει τεράστιες αδικίες και αποτελεί αναγκαστικό μέσο οικονομικής εκμετάλλευσης των ανθρώπων. Πρώτον παράδειγμα εργαζόμενος με μηνιαίες αποδοχές 100 καταβάλλει για την ασφάλισή του επί 35 χρόνια με τους τόκους 40 ήτοι για την χρονική περίοδο της εργασίας του καταβάλλει $40 \times 12 \times 35 = 14.700$ για ν' αποσβέσει τις εισφορές του με την σύνταξη των 80 θα έπρεπε να ζήσει $14.700 : 80 = 17.5$ χρόνια όμως καλώς εχόντων

των πραγμάτων οι συνταξιοδοτούμενοι στα 65 χρόνια τους ελαχιστότατα φθάνουν σε ηλικία των 82,5 ετών, οι υπόλοιποι αποβιώνουν ενωρίτερα και την διαφορά των καταβληθέντων εισφορών καρπούται το αδηφάγον σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων. Δεύτερον παράδειγμα εργαζόμενος με μηνιαίες αποδοχές 100 καταβάλλει για την ασφάλισή του 40 αλλά αποβιώνει σε ηλικία 55 ετών ενώ έχει ήδη καταβάλλει $40 \times 12 \times 25 = 1.200$. σε αυτή την περίπτωση συμβαίνουν δυο τινά εάν ο αποθανών δεν έχει νόμιμους κληρονόμους δηλαδή σύζυγο και ανήλικα τέκνα το ποσό των εισφορών του καταπίπτει υπέρ του αδηφάγου ασφαλιστικού φορέως ένα πάλι έχει κληρονόμους αυτοί πρέπει να είναι εν ζωή $1200 \times 12 \times 70 = 14.2$ χρόνια για ν' αποσβέσουν τις εισφορές του. Τρίτον και τελευταίο παράδειγμα η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που και αυτή είναι ποσοστόν των εισφορών του ασφαλισμένου. Στην ουσία όλοι συμφωνούν ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι πενιχρές, εν πάσει περιπτώσει ανάγκη έχουν οι ολιγότεροι και οι γηραιότεροι των ασφαλισμένων ή πλειονότητα αποθνήσκει χωρίς την συνδρομή της περιθάλψεως και την διαφορά βεβαίως καρπούνται και εδώ το σύστημα των υποχρεωτικών κοινωνικών ασφαλίσεων. Η φυλή παραμένει φυλή και ο φύλαρχος φύλαρχος.....

